

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس

دوره کارشناسی ارشد
حقوق شرکتهای تجاری
گروه علوم انسانی

مصوب ششصد و هفتاد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد

گروه: علوم انسانی
رشته: حقوق شرکتهای تجاری
دوره: کارشناسی ارشد
کمیته تخصصی: حقوق
گرایش:
کد رشته :

شورای برنامه ریزی در ششصد و هفتاد و سومین جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۱۱ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتهای تجاری که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تایید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتهای تجاری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۸۶/۱۲/۱۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتهای تجاری در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره ششصد و هفتاد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ

۱۳۸۶/۱۲/۱۱

در خصوص برنامه آموزشی حقوق شرکتهای تجاری

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتهای تجاری که
از طرف گروه پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره ششصد و هفتاد و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۸۶/۱۲/۱۱
در مورد برنامه آموزشی کارشناسی ارشد حقوق شرکتهای تجاری صحیح است و به
مورد اجرا گذاشته شود.

~~محمد مهدی زامدی~~
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رجبعلی برزونی
دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

به نام خدا

مشخصات کلی، برنامه درسی، و سرفصل دروس مربوط به

دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتها

گروه حقوق تجارت

فصل اول: مقدمه و مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتها

۱- مقدمه

از نتایج اجتناب‌ناپذیر توسعه اقتصادی و صنعتی جامعه افزایش عده و توان اقتصادی شرکت‌های تجاری است زیرا در اقتصاد رو به رشد که در بستر تکامل اقتصاد جهانی در حال توسعه می‌باشد فعالیت تجاری و صنعتی بدون گردآوری و تجمیع سرمایه‌های عموم و صرفاً با اتکاء به دارایی شخصی غیرممکن است. بدیهی است افزایش تعداد شرکت‌های تجاری و بویژه شرکت‌های سهامی موجب افزایش تعداد دعاوی مرتبط با شرکت‌های تجاری می‌شود. از طرف دیگر پیچیدگی و گسترده بودن مقررات حاکم بر شرکت‌های تجاری، تعاونی و بازار اوراق بهادار و احاطه دقیق بر آنها بدون انجام مطالعات علمی تخصصی در این زمینه را غیرممکن کرده است.

علاوه بر این از دیگر لوازم و پیش‌شرط‌های اصلی توسعه پایدار اقتصادی، تقویت بازار سرمایه به منظور جذب نقدینگی برای تخصیص آن به فعالیتهای تولیدی و اقتصادی می‌باشد که سبب کاهش نرخ تورم و بیکاری خواهد شد، از نهادهای فعال در بازار سرمایه که ابزارهای مالی آنها از اقدام اصلی مورد معامله در بازار است، شرکت‌های تجاری بویژه شرکت‌های سهامی می‌باشند. اقبال عمومی برای خرید ابزارهای مالی این نهادها مستلزم اعتماد مردم به آنها و همچنین به نظام قضایی در رابطه با حل و فصل سریع و عالمانه اختلافات حاصله می‌باشد، نظام قضایی نیز این اعتماد را صرفاً در پرتو تلاش نیروهای متخصص در این زمینه می‌تواند تحصیل کند.

لذا یکی از معضلات موجود در رسیدگی علمی و دقیق به دعاوی مرتبط با شرکت‌های تجاری بویژه مسائل داخلی شرکتها مثل روابط اعضا با یکدیگر و مدیران و بازرسان، فقدان نیروی انسانی متخصص کافی نسبت به مبانی علمی نهادهای حقوقی شرکت‌های تجاری می‌باشد مرور اجمالی برخی آرای صادره نیز به وضوح مؤید این مطلب است طبیعی است برخورد غیرعلمی با دعاوی مربوط به شرکت‌های تجاری ممکن است سرمایه‌گذاری در این نهادها را مختل کرده و نقدینگی اشخاص را به سوی فعالیتهای غیرمولد سوق دهد، این وضعیت بویژه با اصلاح قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و لایحه اصلاحی ۱۳۴۷ خصوصاً مقررات حاکم بر شرکت‌های تجاری که در حال انجام است شدیدتر خواهد شد چون با اصلاحات مذکور نهادهای جدید و فنی‌تری مثل ادغام و تجزیه، دعاوی مشتق، صورتهای مالی تلفیقی، رابطه شرکت‌های مادر و فرعی و غیره به حقوق ایران وارد می‌شود که بدون گذراندن دوره‌های آموزشی تخصصی احاطه بر مبانی علمی و ظرایف حقوقی آنها امکان‌پذیر نیست.

جهت افزایش توانایی دانش‌آموختگان و پاسخگویی به نیازهای موجود در این رشته تمام جنبه‌های حقوقی شرکت‌های تجاری و تعاونی از بدو تأسیس تا انحلال و خاتمه عملیات تصفیه دارایی آنها در قالب واحدهای مختلف درسی مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد، علاوه بر این فهم دقیق برخی از مفاهیم مورد استفاده در حقوق شرکتها

و بازار اوراق بهادار مستلزم آشنایی اجمالی با مبانی حسابداری شرکتهای تجاری و تعاونی است از اینرو در واحدهای این رشته دروسی تحت عنوان آشنایی با مبانی حسابداری شرکتهای تجاری و تعاونی نیز پیش‌بینی شده است. به منظور آشنایی با موضع نظامهای حقوقی خارجی در رابطه با مباحث مطرح در این رشته، برای موضوعات اصلی رشته واحدهای درسی حقوق تطبیقی نیز در نظر گرفته شده است.

بنابراین امید است با تأسیس رشته حقوق شرکتهای، بخشی از کمبود نیروی انسانی متخصص برای تشکیل محاکم تخصصی و نیز حل و فصل علمی، دقیق و منصفانه این اختلافات در دستگاه قضایی و همچنین در نزد سایر سازمانها و مراجع ذیربط، برطرف شود.

۲- تعریف و اهداف دوره

حقوق شرکتهای، به عنوان یکی از رشته های گروه حقوق تجارت، عبارت است از مجموعه ای از علوم مرتبط با فعالیتهای شرکتهای مذکور در قانون تجارت که مبتنی بر قوانین و مقررات، عرفها و رویه های داخلی و بین المللی ناظر بر فعالیتهای تجاری/بازرگانی شخص حقوقی در عرصه داخلی و بین المللی است؛ که مسائل و دعاوی مربوط به آن بخش مهمی از موضوعات پرونده های حقوقی را در عرصه تجارت بین الملل به خود اختصاص می دهد.

همچنین، منظور از راه اندازی این دوره، تقویت دانش نظری و تواناییهای عملی دانش آموختگان در جهت آمادگی بیشتر و مناسبتر آنان به منظور نیل به اهداف ذیل است:

منظور از راه اندازی این دوره، تقویت دانش نظری و تواناییهای عملی دانش آموختگان در جهت آمادگی بیشتر و مناسبتر آنان به منظور نیل به اهداف ذیل است:

- ۱- آگاهی دانشجویان نسبت به قواعد و مقررات داخلی و بین المللی راجع به حقوق شرکت ها؛
- ۲- تعلیم و تربیت نیروهای متخصص و توانمند برای تامین بخشی از نیازهای دستگاه قضایی؛
- ۳- ارتقاء دانش و آگاهی دانش آموختگان در خصوص توانایی تحقیق، تحلیل آراء و رویه ها و آموزش مهارتهای ویژه؛
- ۴- رشد و توسعه کمی و کیفی تحقیقات علمی در زمینه جنبه های حقوقی شرکت های تجاری، تعاونی و بازار اوراق بهادار؛
- ۵- ایجاد زمینه حقوقی برای توسعه بازار سرمایه و موفقیت شرکتهای تجاری در جذب سرمایه عمومی و امنیت اقتصادی.

۳- طول دوره

دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق شرکتهای (بدون احتساب یک نیم سال تحصیلی به منظور گذراندن دروس کمبود و پیش نیاز عمومی و با احتساب زمان تهیه و دفاع از پایان نامه) شامل چهار نیمسال تحصیلی است و تا شش نیمسال تحصیلی قابل ادامه می باشد.

۴- شرایط ورود به دوره

داوطلبین ورود به این دوره می بایستی دارای شرایط زیر باشند:

الف- شرایط عمومی

داوطلبان باید واجد شرایط عمومی گزینش دانشجو مطابق با ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشند.

ب- شرایط اختصاصی

- ۱- مدرک تحصیلی کارشناسی- داشتن دانشنامه کارشناسی در یکی از رشته های علوم قضائی، حقوق قضائی، حقوق- فقه و حقوق اسلامی- فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامیه، معارف اسلامی با گرایش فقه و اصول، معارف اسلامی با گرایش حقوق، الهیات و معارف اسلامی با گرایش فقه و حقوق اسلامی، الهیات و معارف اسلامی با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلام و دارندگان گواهی سطح دو از حوزه علمیه.
- ۲- شرایط سنی- داوطلبان تحصیل باید هنگام ثبت نام حداکثر ۴۵ سال سن داشته باشند.
- ۳- تعهد خدمت- داوطلبان دارای سهمیه تحصیل در این رشته هنگام ثبت نام باید دو برابر مدت تحصیل تعهد خدمت در قوه قضائیه بپردازند.
- ۴- تحصیل در این دوره تمام وقت بوده و پذیرفته شدگان شاغل هنگام ثبت نام موظفند موافقت مکتوب مقام مجاز محل اشتغال خود را ارائه نمایند.
- ۵- حداقل پنجاه درصد از ظرفیت پذیرش دوره ها از بین شاغلین در قوه قضائیه می باشد.

۵- مهارتهای خروجی

دانش آموختگان این رشته شایستگی افزونتری در احراز مشاغل زیر خواهند داشت:

- ۱- قضاوت در محاکم و یا شعب تخصصی راجع به دعاوی شرکتها و مؤسسات مقرر در قوانین تجاری و مالکیتهای فکری
- ۲- اشتغال در مشاغل تخصصی ذیربط
- ۳- وکالت دادگستری در دعاوی تجاری
- ۴- حل و فصل اختلافات
- ۵- کارشناس رسمی و مشاوره حقوقی - تخصصی در سازمانها و ارگانهای دولتی، شرکتهای خصوصی، بانکها و مؤسسات مالی، بیمه، کشتیرانی، گمرکات، و نظایر آن
- ۶- تدریس و پژوهش در حوزه های مرتبط با حقوق شرکتها در مراکز علمی کشور

۶- واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی رشته حقوق شرکتها ۳۲ واحد به شرح ذیل می باشد:

- ۱- دروس اختصاصی (اعم از الزامی ۲۲ واحد و اختیاری ۶ واحد) که جمعا ۲۸ واحد طبق فهرست جداول ۳ و ۴.
- ۲- پایان نامه ۴ واحد مطابق مقررات مربوط به کارشناسی ارشد مصوب مراجع ذیصلاح.

تبصره ۱: دروس پیش نیاز عمومی (جدول شماره ۱) که به تشخیص گروه آموزشی قبل از دروس الزامی به دانشجویان ارائه می گردد.

تبصره ۲: دروس کمبود (جدول شماره ۲) که بر اساس مقررات حداکثر تا ۲۴ واحد به تناسب رشته تحصیلی مقطع کارشناسی دانشجو به تشخیص گروه آموزشی مربوط ارائه و دانشجویان موظف به گذراندن آن می باشند.

فصل دوم - برنامه درسی

دانشجویان دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتهای، درس های جبرانی، پیش نیاز عمومی و الزامی را خواهند گذراند و درس های اختیاری را همزمان با درس های الزامی، و یا پس از آن می توانند بگذرانند.
در صورت نیاز - به تشخیص گروه آموزشی مربوطه - مدت زمان درسی برای هر واحد تا ۳۴ ساعت قابل افزایش است.

هر دانشجو برای هر درس الزامی و اختیاری یک کار تحقیقی - با حجم کار اصلی و موثر دست کم ۳۴ ساعت - با راهنمایی و نظارت استاد (ان) همان درس در مورد مسایل و موضوعات مربوطه در قوه قضائیه و یا خارج از آن - به شرط ارتباط عملی با دادگستری - انجام خواهد داد. در صورت اقتضاء حجم کار تحقیق و موافقت استاد(ان) درس، این تحقیق به صورت گروهی (حداکثر سه نفر) امکان پذیر است. انتخاب یکی از این موضوع ها به عنوان موضوع پژوهش پایان نامه نیز ، به شرط دارا بودن شرایط مقرر در مورد پایان نامه، امکان پذیر می باشد.

دروس امتحانی و ضرایب ورودی دوره کارشناسی ارشد

رشته حقوق شرکتها

کد	مواد امتحانی	ضرایب
۱	حقوق تجارت	۴
۲	حقوق مدنی	۳
۳	حقوق بین الملل خصوصی (تعارضی)	۲
۴	متون فقه (معاملات)	۲
۵	متون حقوقی به زبان خارجی	۲
	جمع کل دروس	۵

جدول شماره ۱- درسهای پیش نیاز عمومی دوره کارشناسی ارشد

حقوق شرکتها

(۱) دروس پیشنیاز						
کد	نام درس	واحد	ساعات		جمع	زمان ارائه درس با پیشنیاز
			نظری	عملی		ملاحظات
۱	روش تحقیق	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	منطق	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	معارف اسلامی	۲	۳۲	-	۳۲	-
	جمع کل واحدهای دروس پیشنیاز	۶	۹۶	-	۹۶	-

جدول شماره ۲- درس های جبرانی دوره کارشناسی ارشد
حقوق شرکتها

(۲) دروس جبرانی						
کد	نام درس	واحد	ساعات		جمع	زمان ارائه درس با پیشنهاد
			نظری	عملی		
						ملاحظات
۱	مقدمه علم حقوق	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	حقوق اساسی (۲)	۳	۳۲	-	۳۲	-
۳	حقوق مدنی ۱	۱	۱۶	-	۱۶	-
۴	حقوق مدنی ۲	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵	حقوق مدنی ۳	۳	۴۸	-	۴۸	-
۶	حقوق جزای عمومی ۱	۲	۳۲	-	۳۲	-
۷	حقوق جزای عمومی ۲	۲	۳۲	-	۳۲	-
۸	حقوق جزای اختصاصی ۲	۲	۳۲	-	۳۲	-
۹	حقوق تجارت ۱	۱	۱۶	-	۱۶	-
۱۰	حقوق تجارت ۲	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۱	حقوق تجارت ۳	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۲	حقوق تجارت ۴	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۳	حقوق بین الملل خصوصی ۱	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۴	حقوق بین الملل خصوصی ۲	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۵	آیین دادرسی مدنی ۱	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۶	آیین دادرسی مدنی ۲	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۷	آیین دادرسی مدنی ۳	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۸	حقوق بازرگانی بین المللی	۱	۱۶	-	۱۶	-
۱۹	متون فقه (معاملات)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲۰	متون حقوقی به زبان خارجی ۱	۲	۳۲	-	۳۲	-
	جمع کل واحدهای جبرانی	۳۹	۶۰۸	-	۶۰۸	

تبصره: دروس جبرانی بر اساس شرح دروس مصوب رشته کارشناسی، توسط گروه آموزشی ارائه می گردد.

جدول شماره ۳- درس های اصلی / الزامی دوره کارشناسی ارشد

حقوق شرکتهای

۳) دروس اصلی - الزامی						
کد	نام درس	واحد	ساعات		جمع	زمان ارائه درس با پیشنیاز
			نظری	عملی		
						ملاحظات
۱	حقوق پیشرفته شرکتهای ۱ (شرکتهای غیر سهامی و تعاونی)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	حقوق پیشرفته شرکتهای ۲ (شرکتهای سهامی عام و خاص)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	حقوق پیشرفته شرکتهای ۳ (بازسازی و ورشکستگی)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴	حقوق تطبیقی شرکتهای	۱	۱۶	-	۱۶	-
۵	شیوه های جایگزین حل و فصل اختلافات	۲	۳۲	-	۳۲	-
۶	حقوق رقابت تجاری	۱	۱۶	-	۱۶	-
۷	اصول حسابداری شرکتهای	۱	۱۶	-	۱۶	-
۸	حقوق مالکیت فکری	۱	۱۶	-	۱۶	-
۹	حقوق شرکتهای و موسسات تجاری چند ملیتی	۱	۱۶	-	۱۶	-
۱۰	حقوق بنگاه های اقتصادی	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۱	حقوق کیفری شرکتهای	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۲	تجزیه و تحلیل آراء و رویه های قضائی شرکتهای تجاری	۱	۱۶	-	۱۶	-
۱۳	متون حقوقی به زیان خارجی	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۴	متون فقهی شرکتهای	۱	۱۶	-	۱۶	-
۱۵	سمینار	۱	-	۱۶	۱۶	-
۱۶	پایان نامه	۴	۶۴	-	۶۴	-
	جمع کل واحدهای اصلی - الزامی	۲۶	۴۱۶	-	۴۱۶	-

جدول شماره ۴- دروسهای اختیاری دوره کارشناسی ارشد
حقوق شرکتها

دروس اختیاری (۴)						
کد	نام درس	واحد	ساعات		جمع	زمان ارائه درس با
			نظری	عملی		پیشنیاز
						ملاحظات
۱	اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌های بانکی	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	تعارض قوانین در شرکتها	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	حقوق بیمه شرکتها	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴	حقوق سرمایه‌گذاری خارجی	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵	حقوق بازار اوراق بهادار	۲	۳۲	-	۳۲	-
۶	حقوق تجارت الکترونیک	۲	۳۲	-	۳۲	-
۷	سازمانهای تجاری بین‌المللی	۲	۳۲	-	۳۲	-
۸	آئین دادرسی تجاری	۲	۳۲	-	۳۲	-
۹	مسئولیت مدنی	۲	۳۲	-	۳۲	-
	جمع کل واحدهای اختیاری	۱۸	۲۸۸		۲۸۸	-

تبصره: گذراندن ۶ واحد از دروس اختیاری برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد حقوق شرکتها الزامی است.

فصل دوم: سرفصل دروس اصلی و اختیاری
کارشناس ارشد ناپیوسته
حقوق شرکتها

۱- سرفصل دروس اصلی (الزامی)

حقوق پیشرفته شرکتها ۱ (شرکتهای غیر سهامی و تعاونی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱

۱- هدف

بسیاری از جنبه‌های حقوقی اداره شرکتهای تجاری غیرسهامی و تعاونی در عین گسترش آنها به دلیل عدم تجزیه و تحلیل کافی این موضوع در دوره‌های آموزشی موجود حقوق، برای عمده تحصیل‌کردگان و شاغلین به مشاغل حقوقی ناآشناست.

در این درس نظام حقوقی تشکیل، ثبت، اداره و انحلال و تصفیه شرکتهای غیرسهامی و تعاونی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در بخش تعاونی، انواع شرکتهای تعاونی، نظام حقوقی تشکیل و ثبت شرکتهای تعاونی، اداره، انحلال و تصفیه شرکتهای تعاونی مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول - تشکیل شرکتهای غیرسهامی

بخش دوم - اداره شرکتهای غیر سهامی

بخش سوم - انحلال و تصفیه شرکتهای غیر سهامی

بخش چهارم - انواع شرکتهای تعاونی و نحوه تشکیل آن

بخش پنجم - اداره شرکت تعاونی

بخش ششم - انحلال و تصفیه شرکت تعاونی

۳- منابع

- اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت، جلد ۱، سمت، ۱۳۷۵.
  - // // ، حقوق تجارت، جلد ۲، سمت، ۱۳۷۷.
  - // // ، حقوق تجارت، ورشکستگی و تصفیه امور ورشکسته، سمت، ۱۳۷۵.
  - پاسبان، محمد رضا، حقوق شرکتهای تجاری، انتشارات سمت، زمستان ۱۳۸۵.
  - تفرشی، محمد عیسی، مباحثی تحلیلی از حقوق شرکتهای تجاری، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۸.
  - حسینی، حسن، حقوق تعاون، جلد ۱، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۴.
  - خزاعی، حسین، حقوق تجارت شرکتهای تجاری، جلد ۱ و ۲، نشر قانون، مرداد ماه ۱۳۸۵.
  - ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت، جلد ۲، نشر دادگستر، ۱۳۷۵.
  - // // ، حقوق تجارت، جلد ۴، نشر دادگستر، ۱۳۷۵.
  - صقری، محمد، حقوق بازرگانی، اسناد، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۰.
  - // // ، حقوق بازرگانی، ورشکستگی، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۶.
  - عرفانی، محمود، حقوق تجارت، جلد ۲، انتشارات جهاد دانشگاهی، ماجد، چاپ هفتم، ۱۳۷۴.
  - // // ، حقوق تجارت، جلد ۴، انتشارات جهاد دانشگاهی، ماجد، چاپ دوم، ۱۳۷۳.
  - // // ، حقوق تجارت، جلد ۵، نشر میزان، ۱۳۸۲.
  - قائم مقامی فراهانی، محمد حسین، حقوق تجارت، ورشکستگی، نشر دادگستر، ۱۳۷۵.
-
- Barrett B., **“Principle of business law”**, Thomson, 2001.
  - Birks Q.C. FBA Peter, **“English Private Law”**, Vol. 1, Oxford, 2000.
  - Brown L. Neville & Kenned T, **“The Court of Justice of the European Communities”**, Sweet & Maxwell, 2000.
  - Burrows A., **“Cases and materials on the law”**, Oxford, 1997.
  - Cheffins B.R., **“Company Law”**, Oxford, 1997.
  - // // , **“Company Law/; Theory, structure & operation”**, Oxford, 1997.
  - Clark, A., **“Business Entities”**, Sweet & Maxwell, 1996.
  - Erfani M., **“Company Law in Iran”**, Mizan Pub., 1382.
  - Hanson Sh., **“Legal Methods & Researching”**, Cavandish Pub., 2003.

- Keenan D., **“Company Law”**, Pitman Pub., 1999.
- Pauline W., **“Company Law in Hong Kong”**, Butterworths, 1987.
- Richard A.M., **“Essentials of Business Law”**, Thomsson, 1998.
- Ruttlyey H.L. & Mallat CH., **“Commercial Law in the Middel East”**, Graham & Trotman, 1998.
- Walmsley K., **“Company Law- handbook”**, Butterworths, 1987.

- الشركات التجارية الاحكام العامة الخاصة (دراسة مقارنة) الناشر/مكتبة دارالثقافة للنشر و التوزيع عمان وسط البلد/الإصدار الاول/ سال ١٩٩٩.
- الشركة ذات المسؤولية المحدودة و شركة الشخص الواحد/ تأليف: الدكتور مفلح عواد القضة/ الناشر/مكتبة دارالثقافة للنشر و التوزيع الإصدار الاول/ سال ١٩٩٨.
- القانون التجارى الاعمال التجارية- التجار- الشركات التجارية/ مؤلف: الدكتور محمد فريد العرينى/ الدكتور محمد السيد الفقى/ منشورات الحلبي الحقوقية سال ٢٠٠٣.
- اصول القانون التجارى/ تأليف: الدكتور سمير عالية/ المنشور: المؤسسة الجامعية للمدرسات و النشر و التوزيع/ الطبعة الثانية/ سال ١٩٩٦.
- قانون فى التجارة/ تأليف: الدكتور العباس ناصيف المؤسسة/ التجارية عويدات للطباعة و النشر/ الطبعة سال ١٩٩٩.

حقوق پیشرفته شرکتهای ۲ (شرکتهای سهامی عام و خاص)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۲

۱- هدف

جلب اعتماد عمومی برای سرمایه‌گذاری در شرکتهای سهامی مستلزم شناخت کافی و حمایت مؤثر نظام حقوقی از حقوق مالی و غیرمالی صاحبان سهام اعم از اکثریت و خصوصاً اقلیت است در مورد گروه اقلیت، بخش عمده‌ای از این حمایت از طریق نظام قضایی صورت می‌گیرد. حمایت مؤثر نظام قضایی نیز منوط به آشنایی دست اندرکاران با مقررات حاکم بر حقوق سهامداران اقلیت نیز می‌باشد. در این درس نظام حقوقی تشکیل، ثبت، اداره، تبدیل، ادغام و تجزیه، انحلال و تصفیه شرکتهای سهامی مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین حقوق سهامداران اقلیت در شرکتهای سهامی، شیوه‌های قضایی و غیر قضایی حمایت از حقوق سهامداران اقلیت مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول - تشکیل شرکتهای سهامی

بخش دوم - اداره شرکتهای سهامی

بخش سوم - انحلال و تصفیه شرکتهای سهامی

بخش چهارم - مصادیق حقوق سهامداران اقلیت در شرکتهای سهامی

بخش پنجم - شیوه‌های قضایی حمایت از حقوق سهامداران اقلیت

بخش ششم - شیوه‌های غیر قضایی حمایت از حقوق سهامداران اقلیت

بخش هفتم - ادغام، تجزیه و تبدیل شرکتهای

- اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت، جلد ۱، سمت، ۱۳۷۵.
- // // ، حقوق تجارت، جلد ۲، سمت، ۱۳۷۷.
- // // ، حقوق تجارت، ورشکستگی و تصفیه امور ورشکسته، سمت، ۱۳۷۵.
- پاسبان، محمد رضا، حقوق شرکتهای تجاری، انتشارات سمت، زمستان ۱۳۸۵.
- تفرشی، محمد عیسی، مباحثی تحلیلی از حقوق شرکتهای تجاری، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۸.
- حسینی، حسن، حقوق تعاون، جلد ۱، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۴.
- خزاعی، حسین، حقوق تجارت شرکتهای تجاری، جلد ۱ و ۲، نشر قانون، مرداد ماه ۱۳۸۵.
- ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت، جلد ۲، نشر دادگستر، ۱۳۷۵.
- // // ، حقوق تجارت، جلد ۴، نشر دادگستر، ۱۳۷۵.
- صقری، محمد، حقوق بازرگانی، اسناد، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۰.
- // // ، حقوق بازرگانی، ورشکستگی، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۶.
- عرفانی، محمود، حقوق تجارت، جلد ۲، انتشارات جهاد دانشگاهی، ماجد، چاپ هفتم، ۱۳۷۴.
- // // ، حقوق تجارت، جلد ۴، انتشارات جهاد دانشگاهی، ماجد، چاپ دوم، ۱۳۷۳.
- // // ، حقوق تجارت، جلد ۵، نشر میزان، ۱۳۸۲.
- قائم مقامی فراهانی، محمد حسین، حقوق تجارت، ورشکستگی، نشر دادگستر، ۱۳۷۵.
- Barrett B., **“Principle of business law”**, Thomson, 2001.
- Birks Q.C. FBA Peter, **“English Private Law”**, Vol. 1, Oxford, 2000.
- Brown L. Neville & Kenned T, **“The Court of Justice of the European Communities”**, Sweet & Maxwell, 2000.
- Burrows A., **“Cases and materials on the law”**, Oxford, 1997.
- Cheffins B.R., **“Company Law”**, Oxford, 1997.
- // // , **“Company Law/; Theory, structure & operation”**, Oxford, 1997.
- Clark, A., **“Business Entities”**, Sweet & Maxwell, 1996.
- Erfani M., **“Company Law in Iran”**, Mizan Pub., 1382.
- Hanson Sh., **“Legal Methods & Researching”**, Cavandish Pub., 2003.

- Keenan D., **“Company Law”**, Pitman Pub., 1999.
- Pauline W., **“Company Law in Hong Kong”**, Butterworths, 1987.
- Richard A.M., **“Essentials of Business Law”**, Thomsson, 1998.
- Ruttlyey H.L. & Mallat CH., **“Commercial Law in the Middel East”**, Graham & Trotman, 1998.
- Walmsley K., **“Company Law- handbook”**, Butterworths, 1987.

- الشركات التجارية الاحكام العامة الخاصة (دراسة مقارنة)/الناشر/مكتبة دارالثقافة للنشر و التوزيع عمان وسط البلد/الإصدار الاول/ سال ١٩٩٩.
- الشركة ذات المسؤولية المحدودة و شركة الشخص الواحد/تأليف: الدكتور مفلح عواد القضة/الناشر/مكتبة دارالثقافة للنشر و التوزيع الإصدار الاول/ سال ١٩٩٨.
- القانون التجارى الاعمال التجارية- التجار- الشركات التجارية/ مؤلف: الدكتور محمد فريد العرينى/ الدكتور محمد السيد الفقى/ منشورات الحلبي الحقوقية سال ٢٠٠٣.
- اصول القانون التجارى/ تأليف: الدكتور سمير عالية/ المنشور: المؤسسة الجامعية للمدرسات و النشر و التوزيع/الطبعة الثانى/ سال ١٩٩٦.
- قانون فى التجارة/ تأليف: الدكتور العباس ناصيف المؤسسة/ التجارية عويدات للطباعة و النشر/الطبعة سال ١٩٩٩.

حقوق پیشرفته شرکتها ۳ (بازسازی و ورشکستگی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۳

۱- هدف

ورشکستگی و تصفیه دیون ورشکسته از مسائل مهم حقوق تجارت است که ارتباط وسیعی با نظام قضایی نیز دارد؛ اهمیت موضوع به حدی است که برخی از نظامهای حقوقی دادگاههای اختصاصی برای ورشکستگی تأسیس کرده‌اند. در این درس، بازسازی شرکتهای متوقف، شرایط صدور حکم ورشکستگی، آثار ورشکستگی، نظام تصفیه جمعی دیون ورشکسته، اعاده اعتبار ورشکسته و جرایم مربوط به ورشکستگی مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد

۲- سرفصل دروس

بخش اول- تعریف ورشکسته و شرایط صدور حکم ورشکستگی

بخش دوم- آثار حکم ورشکستگی

بخش سوم- نظام تصفیه جمعی دیون ورشکسته

بخش چهارم- اعاده اعتبار ورشکسته

بخش پنجم- جرایم مربوط به ورشکستگی

بخش ششم- ورشکستگی بین‌المللی شرکتها

بخش هفتم- مفهوم، انواع و شرایط بازسازی

- اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت، جلد ۴.
- راستین، منصور، حقوق بازرگانی، ورشکستگی و ...، دانشگاه تهران، ۱۳۵۳.
- ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت ۴، ورشکستگی و ...، دادگستر، ۱۳۷۵.
- صقری، محمد، سیاستها و راهکارهای لایحه راجع به بازسازی ورشکستگی، معرفی لایحه تجارت و نوآوریهای آن، دفتر مطالعات اقتصادی وزارت بازرگانی، ۱۳۸۵، ص ۱۶۳.
- // //، باب هفتم لایحه قانون تجارت راجع به بازسازی و ورشکستگی، معرفی لایحه تجارت، همان منبع، ص ۴۲۶.
- // //، حقوق بازرگانی، ورشکستگی، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۶
- // //، حقوق بازرگانی، بازسازی، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۶.
- نصیری، مرتضی، حقوق چند ملیتی، نشر دانش امروز وابسته به موسسه انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۰.

- **Acquaah K., "International Regulation of Transnational Corporations", 1986.**

- Allen and Overy, "**European Cross Border Insolvency**", Sandm, 2004.
- Cheffins B.R., "**Company Law**", C.P. Oxford, 1977.
- Clapham, Micheal, "**Multinational Enterprises and Nation States**", The Athlone Press, 1975.
- Clarke A., "**Business Entities**", Sweet and Maxwell (S. and M.), London, 1996.
- Corley R.N. & William J., "**Principles of Business Law**", P.H. Inc.; Newjersey, 1977.
- Davies P.L., "**Gower's Principles of Modern Company Law**", S. & M., 1997.
- Derrida F., Gode P., Sortais J.P., Avec la Collaboration de Hanorat A., "**Redressement et Liquidation Juriciaire des Entreprises**", Dalloz, 1991.
- Guyon, Y., "**Entreprises on difficult'e, Encve. Com.**", Dalloz, 1996.
- Morse G., "**Company Law**", S. & M., 1996.

- Ripert G., **“Droit Commercial”**, Par Robpot R., t2, LGDJ, 1981.
- Rodiere R. et Dppetit B., **“Droit Commercial”**, Dalloz, 1987.
- Rubner, A., **“The might of the multinationals & the rise and fall of the corporate legend”**, Pranger Pub., New York, 1990.
- Seidi I., **“Corporation in and under International Law”**, Hohenveldern, 1987.
- United Nations Conference on trade and Development, **“World Investment Report 2000: Cross Border Mergers and Acquisitions and Development”**, UN Publications, New York and Geneva, 2000.

حقوق تطبیقی شرکتهای تجاری

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۴

۱- هدف

ارایه تفسیر منطقی و شناخت درست از مقررات داخلی حاکم بر شرکتهای تجاری مستلزم آشنایی با راه حل‌های پذیرفته شده در یک نظام حقوقی خارجی و تفاسیر علمی و قضایی مقررات مذکور است. از جمله علل عدم رشد رویه قضایی در حقوق ایران - بعنوان یکی از منابع حقوق - عدم امکان تحقیق و مطالعه کافی مجریان مقررات مربوطه در حقوق تطبیقی است، تأکید بر آموزش حقوق سایر نظامها در موضوعات مختلف می‌تواند این نقیصه را جبران کند.

در این درس نظام حقوقی حاکم بر تشکیل، ثبت، اداره و انحلال و تصفیه شرکتهای تجاری در نظام های مختلف حقوقی و نیز حقوق شرکتهای چند ملیتی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول - تشکیل شرکتهای تجاری در سایر نظامهای حقوقی

بخش دوم - اداره شرکتهای تجاری در سایر نظامهای حقوقی

بخش سوم - انحلال و تصفیه شرکتهای تجاری در سایر نظامهای حقوقی

- Code de Commerce- DALLOZ, 2003.

-Davies Paul, "Gower and Davie's principles of Modern Compony Law", Sweet and Maxwell, London, 2003

-Dine Janet, "Compony Law", Palgrave Law Masters, 4th ed., 2001

- Keenan, Denis, "English Law", 13th ed., Longman, 2001.

- Kennedy, Kevin, "International trade law series competition law and the world trade organization on the limits of multilateralism", Sweet and Maxwell, London, 2001.

- Tod, Paul, "International trade law", Sweet and Maxwell, London, 2003.

- USA Code Collection.

- Xavier, Lucas Francois, "Droit commercial", Montchrestier.

- قانون تجارة مصر، مصوب ١٩٩٩.
- الشركات التجارية الحكام العامة و الخاصة (دراسة مقارنة) الناشر مكتبة دارالثقافة للنشر و التوزيع ، الإصدار الاول ، ١٩٩٩
- الشركة ذات المسؤولية المحدودة و شركة الشخص الواحد/تأليف: الدكتور مفلح عواد
القصة/الناشر/مكتبة دارالثقافة للنشر و التوزيع الإصدار الاول/ سال ١٩٩٨.
- الاوراق التجارية وفقاً لإتفاقيات جنيف الموحدة و العمليات المصرفية وفقاً للعرف الدولية/تأليف:
الدكتور اكرم يا مللي/الناشر الدار العلمية و دارالثقافة للنشر و التوزيع/ الإصدار الثاني/ سال ٢٠٠١.
- القانون التجاري الاعمال التجارية- التجار- الشركات التجارية/ مؤلف: الدكتور محمد فريد العريني/
الدكتور محمد السيد الفقي/ منشورات الحلبي الحقوقية سال ٢٠٠٣.
- الاعلانات و العلامات التجارية بين القانون و الاجتهاد دراسته تحليلية ثاملته: القوانين الاجتهادات-
الدراسات اعداد: القاضي/ نطوان الناشف/مراجعة: نوال تلج مسعود/ منشورات الحلبي الحقوقية/سال
١٩٩٩.
- اصول القانون التجاري/ تأليف: الدكتور سمير عالية/ المنشور: المؤسسة الجامعية للمدرسات و النشر و
التوزيع/الطبعة الثاني/ سال ١٩٩٦.
- قانون في التجارة/ تأليف: الدكتور العباس ناصيف المؤسسة/ التجارية عويدات للطباعة و النشر/الطبعة
سال ١٩٩٩.

شیوه های جایگزین حل و فصل اختلافات (ADR)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۵

۱- هدف

بروز اختلاف در معاملات داخلی و بین المللی در طول دوره اجرای یک قرارداد امری بسیار محتمل می باشد؛ بنابراین طرفین یک معامله می بایستی پیش بینی های لازم را در خصوص نحوه سریع حل و فصل اختلافات بنمایند و اشخاص مرتبط نیز با کاربرد متناسب انواع این شیوه ها احاطه داشته باشند. در درس حاضر انواع شیوه های جایگزین حل اختلاف (Alternative Dispute Resolution (ADR)) که ناظر بر روشهای غیر قضائی و غیر دولتی، برای حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات است و نیز قواعد رسیدگی به اختلافات و شیوه اداره جلسات و نحوه اجرای آراء داوری مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول- کلیات شیوه های جایگزین حل و فصل اختلافات

بخش دوم- حل اختلاف از طریق شیوه های جایگزین

۱- انواع شیوه های غیر قضایی حل و فصل اختلاف

۲- ارجاع اختلاف به اشخاص ذیصلاح منتخب از سوی طرفین

۳- ارجاع موضوع به داوری

۴- مقایسه داوری با سایر روشهای حل و فصل اختلاف

۵- مراجع شبه قضایی در ایران

بخش سوم- تعریف و کلیات یک قرار داد بین المللی

بخش چهارم- زمینه های بروز اختلاف فیما بین طرفین قرارداد

- اتاق بازرگانی بین المللی، شرط فورس ماژور، ترجمه محسن محبی، نشریه شماره ۴۲۱ اتاق بازرگانی بین المللی، و کتاب شماره ۱۴ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۶۹.
- // // ، اخاذی و رشوه در معاملات تجاری بین المللی، ترجمه محسن محبی، کتاب شماره ۲۹ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۷۶.
- اسکینی، ربیعا، تعارض قوانین در داوری تجاری بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، نشریه ۱۱، پائیز- زمستان ۱۳۶۸.
- // // ، اجرای احکام خارجی و آرای داوری در فرانسه، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۳، پائیز و زمستان ۱۳۶۹.
- اسناد بین المللی، قواعد داوری و قواعد سازش اتاق بازرگانی بین المللی و ضامم آن، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۴ و ۱۳۷۸.
- // // ، کنوانسیون شناسائی و اجرای احکام داوری خارجی- نیویورک ۱۹۵۸، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۴ و ۱۵، بهار و زمستان ۱۳۷۰.
- // // ، قانون نمونه در باره داوری تجاری بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی ج ۱۱، شماره ۴، زمستان ۱۳۶۴.
- // // ، مقررات داوری آنسیترال، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی ج ۱۱، شماره ۳، پائیز ۱۳۶۴.
- // // ، مقررات سازش و داوری دیوان داوری اتاق تجارت بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۵، بهار ۱۳۶۵.
- پاول اسمیت، وینسنت، کشمکش زدایی با داوری در حقوق اسلام و کامن لا، ترجمه محمد حسین ساکت، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۳، ۱۳۷۷.
- تاپ من، مایکل، جرح و سلب صلاحیت از داوران در داوری تجاری بین المللی، ترجمه محمد جواد میر فخرایی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۶۹.
- توسلی جهرمی، منوچهر، نگاهی به شیوه های جایگزین حل اختلاف (ADR) در مقررات جدید اتاق بازرگانی بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۶ و ۲۷، ۱۳۸۱-۱۳۸۰.
- جنیدی، لعیا، اجرای آرای داوری بازرگانی خارجی، موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، ۱۳۸۱.
- // // ، قانون حاکم در داوریهای تجاری بین المللی، نشر دادگستر، ۱۳۷۶.

- // // ، قانون حاکم بر قراردادهای بین المللی خصوصی، مجموعه مقالات حقوقی، تهران، انتشارات مجد، ۱۳۸۵.
- // // ، قواعد ایرانی تعیین قانون حاکم بر قرارداد بین المللی خصوصی، مجموعه مقالات حقوقی، تهران، انتشارات مجد، ۱۳۸۵.
- خزائی، دکتر حسین، شناسایی و اجرای احکام داوری بین المللی، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، شماره ۳۹، بهار ۱۳۷۷.
- خمایی زاده، فرهاد، تنوع قواعد حل تعارض، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۱، ۱۳۷۶.
- دفتر توافقیهای بین المللی ریاست جمهوری، قانون داوری، ترجمه مهدی رستگار اصل و فرزانه کشاورز، معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور، تابستان ۱۳۷۸.
- دو وریز، هنری، داوری تجاری بین المللی، محسن محبی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۱، ۱۳۷۶.
- رنجبران، مصطفی، سخنی در باره مراکز داوری منطقه ای کمیته حقوقی مشورتی آسیائی و افریقائی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۶۹.
- سیفی، سید جمال، قانون داوری تجاری بین المللی ایران همسو با قانون نمونه داوری آنسیترال، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۳، ۱۳۷۷.
- شفیعی سروستانی، ابراهیم، فقه و قانون گذاری - آسیب شناسی قانون گذاری در نظام جمهوری اسلامی، قم، موسسه فرهنگی طه، ۱۳۸۱.
- شهیدی، مهدی، برخورد مقررات قانون مدنی و تجارت در مورد قرارداد حمل و نقل، مجموعه مقالات حقوقی، تهران، انتشارات مجد، ۱۳۸۵.
- گنینگز، آرتور تی، داوری تجاری و اصول حاکم بر آن در حقوق انگلیس، ترجمه حسین میر محمد صادقی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۰، بهار و تابستان ۱۳۶۸.
- صفائی، سید حسین، محدودیتهای مربوط به حقوق مالی بیگانگان در قوانین ایران، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، نشریه ۱۱، پائیز - زمستان ۱۳۶۸.
- غریبی، ضرغام، روشهای حل و فصل بین المللی اختلافات در حقوق مالکیت معنوی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، نشریه ۲۹، پائیز ۱۳۸۲.
- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون شناسائی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی برابر با ۳/۴/۱۳۳۷ هجری شمسی، مصوب ۱۳۸۰/۱/۲۱.
- کدخدائی، عباس، نگرشی بر ساختار مرجع حل اختلاف در سازمانهای تجارت بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۱، ۱۳۷۶.

- لندو، اول، حقوق بازرگانی فراملی در اوری تجاری بین المللی، ترجمه محسن محبی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۵، بهار ۱۳۶۵.
  - محبی، محسن، نظام داوری اتاق بازرگانی بین المللی، کتاب شماره ۳۷ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۸۰.
  - // // ، نظام داوری اتاق بازرگانی بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۴، ۱۳۷۸.
  - // // ، قانون حاکم بر نسل جدید قراردادهای نفتی: چرخش در روند داوری، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، نشریه شماره ۲۹، پائیز ۱۳۸۲.
  - // // ، بیانیه های الجزایر: یک دریچه، چند نگاه، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۳، ۱۳۷۷.
  - // // ، ماهیت حقوقی دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده از دیدگاه حقوق بین الملل، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی ج ۱، شماره ۱۸ و ۱۹، ۱۳۷۴-۱۳۷۳.
  - محمد زاده اصل، حیدر، داوری در حقوق ایران، انتشارات ققنوس، ۱۳۷۹.
  - هیگنز، روزالین، دیوان بین المللی دادگستری، دیوان دادگستری اروپایی و یکپارچگی حقوقی بین الملل، ترجمه علی قاسمی، فصلنامه دیدگاههای حقوقی، دانشکده علوم قضائی و خدمات اداری، سال هشتم و نهم، شماره ۳۱ و ۳۲، زمستان ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳.
- Aldrich, H. George, **The Jurisprudence of the Iran – United States Claim Tribunal**, Clarendon Press, Oxford, 1996.
- Amin, Sayed Hassan, **Commercial Arbitration in Islamic and Iranina Law**, Tehran, Vahid Publication, 1988.
- Audit, B., **State Contracts and Transnational Arbitration**, 1988.
- Craig, W. & Park, W. and Paulsson, J, **International Chamber of Commerce Arbitration**.
- David, R., **Arbitration in International Trade**, 1985.
- **ENCYCLPEDIA OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW**, Published under the auspices of The Max Plunck Institute for Comparative Public Law and International Law under the direction of Ruolf Bernhardt, **VOLUME 1: SETTLEMENT OF DISPUTES**, North – Holland Publishing Co., 1981.
- ...., **VOLUME 2- DECISIONS OF INTERNATIONAL COURTS AND TRIBUNALS AND INTERNATIONAL ARBITRATIONS**.

- ICC, **International Arbitration: 60 Years on**, 1984.
- ..., **Guide on Multi-party Arbitration Under The Rules of the ICC Court of Arbitration**, ICC Pub. No. 404.
- ..., **ICC Rules for Collection and Arbitration**, ICC Pub. No., 447.
- Genn, Hazel, **Court-based ADR initiatives for non- family civil disputes: The commercial court and the court of appeal**, 2002.
- Judiciary of England and Wales, **Reports of the commercial court and admiralty court**, 2004- 2005.
- Lillich, R.B., **The Iran-United States Claims Tribunal, 1981-83**, 1984.
- Lloyd's Law Reports, Part 3, Volume 2, 1987 (cases concerning **arbitration**, charterparty, and carriage by sea).
- Redfern, A. and M. Hunter, **Law and Practice of International Commercial Arbitration**, 1986.
- Rozdeiczer, Lukasz, **Alternative dispute resolution manual: Implementing commercial mediation**, International Finance Corporation, World Bank Group, November, 2006.
- **Rules of Arbitration**, Tehran Regional Arbitration Centre (TRAC), established under the auspices of the Asian- African Legal Consultative Organization, 2005.
- Schmitthoff, Clive M, **Schmitthoff's Export Trade, The Law & Practice of International Trade**, London, Stevens & Sons, 8th ed., 1986.

حقوق رقابت تجاری

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۶

۱- هدف

طی چندین دهه گذشته، حقوق رقابتی (Competition Law) از جمله موضوعات مهم حقوقی در عرصه بازرگانی بین المللی محسوب می گردد که با فراهم نمودن شرایط رقابت آزاد و برابر برای تجار و شرکتهای تجاری و همچنین ممانعت از فعالیتهای ناسالم و ضد رقابتی از سوی متخلفین و ایجاد تعادل در بازار جهت حفظ حقوق تولید کنندگان کالا و خدمات و مصرف کنندگان از ناحیه اقدامات نظارتی دولت در نهایت منجر به عدالت اقتصادی در سطح جامعه می شود، مورد توجه قرار گرفته است. در این درس مسائل مطرح در این حوزه از حقوق با انواع رقابتهای مشروع و نامشروع در تجارت و قوانین و مقررات بین المللی مرتبط با حقوق رقابتی برای دانشجویان مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول: کلیات

تاریخچه، تعریف، انواع و اهمیت موضوع

بخش دوم: اصول و مقررات حاکم بر رقابت

۱- اصل رقابت آزاد

۲- اصل ممنوعیت سازش ها و هماهنگی ها

۳- استثنائات اصل ممنوعیت و توجیه آن

۴- سوء استفاده و ممنوعیت های آن

۵- تمرکز اقتصادی

۶- انحصارات

۷- نهادهای کنترل کننده رقابت غیرعادلانه و اهداف نظارتی دولت

۳- منابع

- اخلاقی، بهروز، ترجمه حقوق تجارت بین الملل، سمت، ۱۳۸۱.
- سازمان بورس و اوراق بهادار، مجموعه قوانین و مقررات بازار سرمایه ایران، شرکت اطلاع رسانی بورس تهران، ۱۳۸۶.
- سماواتی، حشمت الله، مقدمه ای بر حقوق رقابت تجاری و نقش آن در سیاستگزاری و تنظیم بازار، انتشارات فردوسی، ۱۳۷۴.
- شکوهی، مجید، حقوق رقابت بازرگانی در اتحادیه اروپا، نشر میزان، ۱۳۸۱.
- عیار رضائی، بهمن، مجموعه قوانین و مقررات اقتصادی، انتشارات بازتاب، تهران، ۱۳۷۸.
- قدک، جزوه حقوق رقابت، انتشارات دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۵.
- لایحه قانون جامع تشهیل رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل گیری انحصارات- دفتر مطالعات اقتصادی وزارت بازرگانی.

- Alexanderw, **The EEC Rules of Competition**, Kluwer Harrp, Hand Books, London, 1973.

- Beaty and Samuelson, **Business Law**, Third Edition, Thomson, 2004.

- De Bono, Edward, **Sur-Petition: Going Beyond Competition**, Harper Collins Publisher, 1993.

- Gilles, Assnat, **Anti-Trust Incorporate Conspiracies**, 1990.

- Hawley, E., **The new deal and the problem of monopoly**; A study in Demonic Ambivalence, 1966.

- Hewitt, Ian, **Joint Ventures**, 2nd ed., Sweet and Maxwell, London, 2001.

- Kennedy, Kevin, **International trade law series competition law and the world trade organization on the limits of multilateralism**, Sweet and Maxwell, London, 2001.

- Miller and Jentz, **Business Law today**, Sixth Edition,

- Scott, P.J. and Der Woude, M.H., **Exploiting the internal market: Co-operation and competition**, Kluwer Law & Taxation Publisher, Deventer, Netherlands, 1988.

- Tod, Paul, **International trade law**, Sweet and Maxwell, London, 2003.

- Which, Richard, **Competition Law**, 2nd ed., Butterworths, London, 1989.

اصول حسابداری شرکتها

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۷

۱- هدف

هدف اصلی، آشنا ساختن دانشجویان این رشته با مفاهیم حسابداری و نقش حسابداری در تهیه اطلاعات مفید در مورد سازمانهای اقتصادی و شرکت ها می باشد. در این درس، دانشجویان با اصول تنظیم ترازنامه، اسناد حسابداری، حساب های تلفیقی، تصمیم گیری در امور تجاری با استفاده از اطلاعات مالی داخل و خارج سازمان و بالطبع با طرز نگهداری دفاتر حسابداری که مبنای تهیه اطلاعات مالی است به طور اجمال آشنا می شوند.

۲- سرفصل

- بخش اول- اصول و مفاهیم حسابداری
- بخش دوم- اصول و طرز عمل حسابداری
- بخش سوم- مراحل مختلف حسابداری
- بخش چهارم - دارایی های ثابت و دارایی های غیر مادی
- بخش پنجم- حقوق صاحبان سهام، درآمد شرکت و سود سهام در شرکتهای سهامی
- بخش ششم- سازمان و عملیات و بدهی های بلند مدت و سرمایه گذاری های شرکت سهامی
- بخش هفتم- تقسیم سود و تصفیه در شرکتها
- بخش هشتم- اسناد حسابداری در شرکتها
- بخش نهم- استهلاك سرمایه
- بخش دهم- مقررات ناظر بر رفتار حرفه ای حسابرسان

۳- منابع

- استانداردهای حسابرسی ایران، نشریه شماره ۱۲۴ سازمان حسابرسی، تدوین کمیته فنی سازمان حسابرسی، انتشارات سازمان حسابرسی.
- // ، نشریه شماره ۱۶۰.
- آیین رفتار حرفه ای حسابرسی ایران، منابع بالا.
- قانون سازمان حسابرسی.

- Arnold, John and Hope, Tony, **Financil accounting**, Financial Times, 1994.

- Hill, Magraw, **Quantitative methods for accounting and business studies**, Banoft & O'sullivan, 1993.

- Robinson, Tommy, **Business accounting**, Pitman Publishin, 1996.

- Wood, Frank and Sangster, Alan, **Business accounting 2**, Pitman Publisher, 1999.

حقوق مالکیت فکری

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۸

۱- هدف

حقوق مالکیت فکری و اجزای آن یعنی مالکیت صنعتی (حق ثبت اختراع، علائم تجاری و خدماتی و طرحهای صنعتی و ...) به درجه ای اهمیت دارد که تمام کشورها به تدوین و اجرای قوانین مناسب همت گماشته اند. مضافاً دولتها در سطح بین المللی قراردادهای متعددی در این زمینه منعقد ساخته اند که هدف آن تشویق هر پدید آورنده و حمایت از حقوق و آثار اوست. در این درس به موارد یاد شده پرداخته می شود.

۲- سرفصل دروس

بخش اول - کلیات

۱- تاریخچه حقوق مالکیت فکری

۲- تاریخچه حقوق مالکیت فکری در ایران

۳- انواع، تعاریف، اوصاف و آثار مالکیت/اموال فکری

بخش دوم- علائم تجاری و آثار حقوقی آن

بخش سوم- مالکیت صنعتی

۱- حق ثبت اختراع

۲- طرحهای صنعتی

۳- نشانهای جغرافیایی

۴- اسرار تجاری

بخش چهارم- ماهیت حقوقی و شرایط زوال حق مالکیت

۳- منابع

۱- قوانین و مقررات

- قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان، مورخ ۱۳۴۸.
- آئین نامه اجرائی ماده ۲۱ قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان، مورخ ۱۳۵۰.
- قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات آثار صوتی، مورخ ۱۳۵۲.
- قانون حمایت از حقوق پدیدآورنده گان نرم افزارهای رایانه ای، مصوب ۱۳۷۹.
- قانون ثبت علائم و اختراعات، مصوب ۱۳۱۰.
- آئین نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات، مصوب ۱۳۳۷.

۲- منابع فارسی

- آذرنگ، عبدالحسین، آشنائی با چاپ و نشر، تهران، سمت، ۱۳۷۵.
- امامی، نورالدین، حق مخترع، دانشگاه تهران، ۱۳۵۰.
- ساعد وکیل، حمایت از مالکیت فکری در سازمان تجارت جهانی و حقوق ایران، مجمع علمی و فرهنگی مجد، انتشارات مجد، تهران، ۱۳۸۳.
- سازمان تجارت جهانی، شناخت سازمان تجارت جهانی، ترجمه محمد جواد ایروانی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، تهران، بهمن ماه ۱۳۸۳.
- سعیدی فر، فریدون، حق مولف در حقوق ایران و تطبیق بین سیستم حقوق ایران و فرانسه، پایان نامه فوق لیسانس دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۶۲.
- سیاهپوش، جلال الدین، بررسی وضعیت خدمات پروانه های ثبت اختراع در ایران، پایان نامه فوق لیسانس علوم کتابداری، دانشگاه تهران، ۱۳۸۰.
- شورای عالی انفورماتیک کشور، حقوق پدید آورنده گان نرم افزار، سازمان برنامه و بودجه، ۱۳۷۳.
- عابدی درچه، مرتضی، مالکیت معنوی، پایان نامه فوق لیسانس دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۷.

۳- منابع خارجی

- الهامی سمیر فرمان بالی، قضايا القرضة التجارية و الصناعية و الفكرية الجزء الاول أبحاث و آراء، منشورات الحلبي الحقوقية بيروت - لبنان / الطبعة الاولى سال ۲۰۰۱.
- صلاح سلمان اسمر زين الدين، الملكية الصناعية و التجارية المؤلف و من هو في حكمه، بيانات النشر: عمان: مكتبة دارالثقافة / سال ۲۰۰۰ / چاپ اول.
- نوال ثلج مسعود، الاعلانات و العلامات التجارية بين القانون و الاجتهاد دراسته تحليلية ثاملته: القوانين الاجتهادات - الدراسات اعداد: القاضي / نطوان الناشف / منشورات الحلبي الحقوقية / سال ۱۹۹۹.
- نعيم مغيب، براءة الاختراع / منشورات الحلبي الحقوقية / الطبعة الاولى / سال ۲۰۰۳.

- Andrew J. Pincus, "Copyright protection of information on the internet", FDCH Congressional Testimony, 1999.
  - Aunderman, Steven D., "EC Competitive Law and Intellectual Property Rights", Clarendon Press, Oxford, 1998.
  - Bainbridge, David I, "Cases & Materials in Intellectual Property Law", Financial Times, Pitman Publishing, 2nd ed., London, 1999.
  - Cornish, W. and Llewelyn, D., "Intellectual property: Patents, Copyright, Trade Marks and Allied Rights", 5th ed., Thomson, 2003.
  - Cornish, W.R., "Cases and Materials on Intellectual Properties", Sweet & Maxwell (S&M), London, 1996.
  - Fawcett, James J., "Intellectual property and Private International Law", Clarendon Press, Oxford, 1998.
  - Fisher W., "Access on Acquisition", The Impact and Implication of Electronic Publishing", Library Acquisition, Practice and Theory, 1992.
  - Phillips, J. and Firth, A., "Introduction to Intellectual Property Law", Butterworths, 1995.
  - Puttemans A., "Droit intellectuels et concurrence de'loyale", BRUYLANT, 2000.
  - Sterling, J.A.L., "World Copyright Law", Sweet and Maxwell (S&M), London, 1998.
  - Stewart, T.A., "Intellectual Capital", British Library, London, 1993.
  - Wilson, C., "Intellectual Property Law in a nutshe", S&M, London, 2002.
  - WIPO, "Paris Convention for the Protection of Industrial Property", Geneva, 1993.
  - WIPO, "Berne Convention for the Protection of Library and Artistic Works", Geneva, 1995.
  - WIPO, "Intellectual Property Reading Material", Geneva, 1995.
- WIPO, "General Information, World Intellectual Property Organization", Geneva, 1998.

حقوق شرکت ها و موسسات تجاری چند ملیتی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۹

هدف:

در این درس به بررسی ماهیت شرکتهای چند ملیتی و چگونگی فعالیت آنها در کشورهای دیگر و همچنین تاثیر و نقش آنها بر وضعیت کشوری که در آنجا فعالیت میکنند (از هر جهت) پرداخته خواهد شد. بعلاوه بررسی خواهد گردید چنانچه شرکتهایی در صحنه بین المللی ورشکسته شوند با چه قواعد و معیارهای حقوقی با آنها برخورد خواهد شد.

سرفصل دروس:

الف) شرکت چند ملیتی

- ۱- تعریف و تشکیل یک شرکت چند ملیتی یا فراملی (شعبات شرکت در خارج) و تابعیت آنها
- ۲- اساسنامه شرکت چند ملیتی
- ۳- قراردادهایی که شرکتهای مجاز به انعقاد آنها نیستند یا خارج از حدود اختیارات خود با خارجیه منعقد میکنند (حمایت از طرف خارجی قرارداد که از این محدودیت ها آگاه نیست)
- ۴- قانون حاکم بر فعالیت های شرکت چند ملیتی یا فراملی
- ۵- شرکتهای فراملی جهان
- ۶- ورود و استقرار شرکت فراملی در یک کشور و چگونگی کنترل آن در کشور میزبان
- ۷- خاتمه فعالیت شرکتهای فراملی در یک کشور میزبان
- ۸- سازمانهای بین المللی (سازمان ملل متحد، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، سازمان بین المللی کار، سازمانهای منطقه ای بین المللی) و شرکتهای چند ملیتی
- ۹- بررسی قواعد پیش نویس قانون شرکتهای چند ملیتی توسط سازمان ملل متحد و OECD (OECD Guideline)

ب) سازمانهای مشارکتی در بازرگانی بین المللی

- ۱- کنسرسیوم
- ۲- جوینت ونچر و ماهیت حقوقی آن
- ۳- انواع جوینت ونچر
- ۴- انواع سرمایه گذاری مشترک در جوینت ونچر شرکتی

ج) ورشکستگی بین‌المللی

۱. تعریف ورشکستگی بین‌المللی
۲. کشور محل اقامه دعوی ورشکستگی
۳. قانون حاکم بر دعوی ورشکستگی
۴. اثر دعوی ورشکستگی در سایر کشورهایی که شرکت در آنجا فعالیت می‌کند
۵. مدیر تصفیه و حدود اختیارات او در کشورهایی که ورشکسته در آنجا فعالیت می‌کند
۶. بررسی یک عهدنامه ورشکستگی بین‌المللی (در اتحادیه مشترک اروپا)

منابع:

- ثمربخش، الف، شرکت‌های چند ملیتی و استقلال ملی «نمونه شیلی»، انتشارات دانشگاه ملی ایران، ۱۳۵۸.
- رهنما، سعید، شرکت‌های چند ملیتی و کشورهای توسعه نیافته، انتشارات بهاران، چاپ اول ۱۳۵۷.
- سریزی، پل و دیگران، شرکت‌های چند ملیتی، ترجمه سهراب بهداد، مؤسسه انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۵۸.
- نصیری، دکتر مرتضی، حقوق چند ملیتی، نشر دانش امروز وابسته به مؤسسه انتشارات امیر کبیر، چاپ اول، ۱۳۷۰.
- Clapham, Micheal, Multinational Enterprises and Nation States, the Athlone Press, 1975.
- La Palombara, Joseph and Blank Stephen, Multinational Corporations and National Elites: A Study in Tensions, the Conference Board INC, 1976.
- Rubner, Alex, The Might of the Multinationals; the Rise and Fall of the Corporate Legend, Praneger Publishers, New York, 1990.
- United Nations Conference on Trade and Development, World Investment Report 2000: Cross- Border Mergers and Acquisitions and Development, UN Publications, New York and Geneva 2000.

- Wolfgone G. Frienduan, kalmanooff, George, Joint International Business Ventures, Colombia University Press, 1961.
- K. Acquaah, International Regulation of Transnational Corporations (1986).
- N. Horn (Ed.), Legal Problems of Cods of Conduct for Multinational Enterprises (1978).
- I. SeidI- Hohenveldern, Corporations in and Under International Law (1987)
- K. Summonds, Multinatioanl Corporations Law.
- Abi, Saab, M.G., The International Law of Multinational Corporations: A Critique of American Legal Doctrine, 2 Annals of International Studies, (1971), P.9.
- NELSON, R.N., Corporate Development in the Middle East, London: Oyez, 1978.
- Ali, G. W. (ed.) Global Companies: the Political Economy of World Business, 1975 American Assembly, Columbia University.
- Horn, N. (ed), Legal Problems of Codes of Conduct for Multinational Enterprises Kluwer, 1980, Vol. 1.
- Kuusi, J: The Host State and Transnational Corporations, (1979), Saxon Hous.

حقوق بنگاه های اقتصادی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱۰

۱- هدف

حقوق اقتصادی اداره کننده زندگی اقتصادی و بخصوص تولید و گردش ثروت بوده و نوعی حقوق تجارت واجد گسترش افزونتر است. موضوع مهم مورد بحث در این تعریف را واحد اقتصادی تولید یا بنگاه اقتصادی Enterprise تشکیل می دهد که پایه اقتصاد بازار قرار دارد. لذا دانشجویان به فراگیری عوامل تشکیل دهنده مفهوم بنگاه اقتصادی و انواع آن می پردازند.

۲- سرفصل

بخش اول- کلیات

- ۱- تعاریف راجع به حقوق اقتصادی
- ۲- تعاریف راجع به بنگاه اقتصادی
- ۳- حرکت تقنینی ایران در جهت تعمیم مفاهیم جدید

بخش دوم- عوامل متشکله استقلال بنگاه اقتصادی

- ۱- سرمایه اختصاصی (زمین- ساختمان- تجهیزات)
- ۲- اعتبارات بانکی اختصاصی و اعتبارات مالی عمومی
- ۳- مشتریان و سهم بازار
- ۴- فروشندگان کالا و خدمات
- ۵- شاغلان (اداری و کارگری)
- ۶- نام و علامت تجارتي
- ۷- حق اختراع و حق سرففلی
- ۸- مطالبات و بدهی های اختصاصی
- ۹- شمول مقررات بازسازی و تصفیه
- ۱۰- ادغام و تجزیه بنگاه ها

بخش سوم- بنگاه های اقتصادی فردی

- ۱- نظریه های وحدت و تعدد دارائی فردی
- ۲- استقلال حقوقی بنگاه های متعلق به فرد
- ۳- استقلال حقوقی بنگاه متعلق به افراد
- ۴- امکان برجسته شدن برخی بنگاه ها و ادامه فعالیت بنگاه های دیگر متعلق به یک

شخص

بخش چهارم- بنگاه های اقتصادی گروهی

- ۱- مجتمع های ورزشی، کشاورزی، صنعتی و غیره
- ۲- گروه های اقتصادی با منافع مشترک
- ۳- بنگاههای متعلق به بنیادها
- ۴- بنگاههای اقتصادی چند ملیتی

بخش پنجم- بنگاه اقتصادی در قوانین و مقررات ایران

- ۱- قانون کار
- ۲- قانون نظام صنفی
- ۳- لایحه قانون تجارت (فصل هفتم: بازسازی)

۳- منابع

- قانون کار مصوب ۱۳۶۹ (ماده ۴ تعریف کارگاه و غیره)
- قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹ (مواد ۱ و ۲ در مورد تعریف فرد و واحد صنفی و غیره)
- لایحه قانون تجارت، دفتر مطالعات اقتصادی وزارت بازرگانی، مورخ ۱۳۸۵
- زایدال - هومن فلدرن، ایگناس، حقوق بین الملل اقتصادی، ترجمه سید قاسم زمانی، موسسه پژوهشهای حقوقی، ۱۳۷۹.
- صقری، محمد، حقوق بازرگانی، بازسازی، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۶ (زیر چاپ).
- فرشاد یکتا، محسن، مفهوم حقوق اقتصادی در ایران، انتشارات مدرسه عالی بازرگانی، تهران، ۱۳۵۶.
- Clapham, Micheal, "**Multinational Enterprises and Nation States**", The Athlone Press, 1975.
- Cooter R. and Ulen Th., "**Law and Economics**", harper Collins Pub., 1988.
- Devhar,erux B., Smets P.F., De Keuleneer E. et Eralya, "**L'entreprise Surveille`e**", BRUYLANT, 2003.
- Fusulier B., "**Articuler le`cole et le`ntreprise**", Academia BRUYLANT, Bruxelles, 2001.
- "**La Banque dans lavie de le`ntreprise**", Sous la direction de J.P. Buyle, BRUYLANT, Bruxelles, 2005.
- Katz, A.W., "**Foundations of the Economic Approach to Law**", Oxford University Press, 1998.
- Rubner, Alex, "**The Might of The Multinationals & the Rise and Fall of the Corporate Legend**", Praneger Publisher, New York, 1990.
- Sawadogo F.M., "**Droit des entreprises en difficulte**", BRUYLANT, 2002.
- SEIDL- HOHENVELDERN, IGNAZ, "**International Economic Law**", Kluwer Academic Publishers, The Netherlands, 1989.
- United Nations Conference on trade and Development, "**World Investment Report 2000: Cross Border Mergers and Acquisitions and Development**", UN Publications, New York and Geneva, 2000.

حقوق کیفری شرکتها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱۱

۱- هدف

اعمال ضمانت اجراهای کیفری یکی از راهکارهای مؤثر تضمین حقوق سرمایه‌گذاران در شرکتهای تجاری است که عدم توجه به آن موجب سوءاستفاده در فرآیند تأسیس و اداره شرکتهای تجاری می‌شود. بررسی و تحلیل این بخش از حقوق شرکتهای تجاری می‌تواند دست اندرکاران امر را در اعمال صحیح این مقررات یاری نماید.

در این درس جرایم و مجازاتهای مربوط به جنبه های شکلی و ماهوی تشکیل، اداره، بازرسی، انحلال و تصفیه و نیز جرایم مربوط به اوراق بهادار شرکتهای تجاری مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرد.

۲- سرفصل

- بخش اول- جرایم مربوط به تشکیل شرکتهای تجاری
- بخش دوم- جرایم مربوط به اداره و بازرسی شرکتهای تجاری
- بخش سوم- جرایم مربوط به اوراق بهادار شرکتهای تجاری
- بخش چهارم- جرایم مربوط به انحلال و تصفیه شرکتهای تجاری
- بخش پنجم- جرایم مربوط به شرکتهای تعاونی
- بخش ششم- مراجع رسیدگی

۳- منابع

- جلد اول و دوم از دوره چهار جلدی حقوق تجارت نوشته دکتر ربیعا اسکینی
- جلد اول و دوم از دوره چهار جلدی حقوق تجارت نوشته دکتر حسن ستوده تهرانی
- حقوق تعاون نوشته دکتر حسن حسینی

تجزیه و تحلیل آراء و رویه های قضایی شرکتهای تجاری

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱۲

۱- هدف

در حقوق پیشرفته، رویه های قضایی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در واقع توسعه علم حقوق بدون توجه به مصادیق عملی قوانین و مقررات و بررسی تاثیر مثبت یا منفی آنها امکان پذیر نخواهد بود. تحلیل دادرس از قواعد که نوعاً قضائی است، یک و تحلیل ثانوی و آکادمیک را هم می طلبد تا راه حل مناسب هر قضیه به درستی تعیین و اعمال شود. خصوصاً به لحاظ پویایی یا دینامیسم رشته حقوق تجارت و لزوم تحول در مقررات و رویه ها، بررسی واقعیات روز جامعه و نحوه برخورد محاکم، اهمیتی انکار ناپذیر دارد. که ایجاد می کند آراء و رویه های قضائی مرتبط با شرکتهای تجاری مورد بررسی، نقد و تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

۲- سرفصل

بخش اول- تحلیل ساختاری

بخش دوم- نگارش حقوقی

بخش سوم- تحلیل شکلی

بخش چهارم- تحلیل ماهوی

بخش پنجم- نتیجه گیری

آراء صادره از سوی محاکم در خصوص موضوع و نقدهای مربوط به آنها.

- Bell, J., "Policy Arguments in Juridical Decisions", Oxford Clarendon Press, 1983.
- Bix, B., "Jurisprudence: Theory and Context", Sweet and Maxwell, London, 1996.
- Buckles, Thomas, "Laws of Evidence", Thomson, USA, 2002.
- Carter, Thomas, "Reasons in Law", Harper Collins Colledge Publishers, 4th ed., 1993.
- Cornish, William, "Cases and Materials on Intellectual property", 4th ed., Sweet and Maxwell, London.
- Cotterrell, R., "The Politics of Jurisprudence", Butterworths, London, 1989.

- نماذج و دعاوى/الجزء السابع و التاسع/ منشورات الحلبي الحقوقية/سال ۲۰۰۲.

متون حقوقی به زبان خارجی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱۳

۱- هدف

در این درس یک متن خارجی به زبان انگلیسی یا فرانسه در رابطه با حقوق شرکتها مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد گرفت. از آنجا که در این رشته به آموزش تطبیقی موضوعات تأکید فراوان شده است، یادگیری کلاسیک متون حقوقی مرتبط با حقوق شرکتها برای دانشجویان در درک صحیح نهادهای موضوع حقوق شرکتها بسیار کمک خواهد کرد.

۲- سرفصل دروس

در این درس لزوماً باید یک متن حقوقی خارجی به زبان انگلیسی یا فرانسه در رابطه با حقوق شرکتهای تجاری ارایه شود.

۳- منابع

مدرسین این درس می‌توانند بخشهایی از کتابهای انگلیسی یا فرانسه - براساس تخصص دانشجویان که درباره حقوق شرکتها نوشته شده‌اند را انتخاب کرده و به دانشجویان تعلیم بدهند.

- دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی ریاست جمهوری، فرهنگ اصطلاحات حقوقی انگلیسی به فارسی، تهیه شده در بخش ترجمه دیوان دآوری دعاوی ایران- لاهه، ۱۳۶۸.

- (ENGLISH- PERSIAN DICTIONARY OF LEGAL TERMS)

- رضائی، محمود، مجموعه آزمونهای متون حقوقی (انگلیسی) از سال ۱۳۷۲ الی ۱۳۸۰، انتشارات بهنامی، ۱۳۸۱.

- کشاورز، بهمن، فرهنگ حقوقی انگلیسی به فارسی، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۵۵.
- کمالی، حبیب اله، آزمون زبان عمومی و تخصصی (۱۳۸۱-۱۳۷۲)، دوره کارشناسی ارشد حقوق، نیکان کتاب، ۱۳۸۱.
- مشفق، فرهاد و شریفیان، فرزاد، انگلیسی برای دانشجویان رشته حقوق خصوصی، انتشارات سمت، چاپ ششم، ۱۳۸۶.
- Barker, David & Padfield, Colin, **Law Mid Siml Ple LAW**, 8th ed., 1992.
- Bird, Roger, **Osborn's CONCISE LAW DICTIONARY**, London, Sweet & Maxwell, 1983.
- Clap E., James, **"Dictionary of the Law"**, Random House Webster's, New York, 2000.
- Cornu, Gerard, **"Vocabulaire Juridique"**, PUF, Paris, 2000.
- Curzon, L.B., **Dictionary of LAW**, England, Pearson Education Ltd., 6th ed., 2002.
- Eftekhari, G., **A Miscellany of LAW TEXTS and other materials for law students**, Ganj-e-Danesh Publication, Tehran, 2001.
- Garner, Brayan A., **BLACK'S LAW DICTIONARY**, New Pocket Ed. 2000.
- Lewis, Charlton T., **"Latin Dictionary"**, Oxford University Press, 1997.
- Moshfeghi, Farha & Sharifian, Farzad, **English for the Students of Private Law**, Tehran, The Organisation For Researching and Composing University Textbooks in the Humanities (SAMT), 6th ed. 1386/ 2007.
- Shears, Peter, **"O" Level Law**, London, Macdonald & Evans Ltd., 1984.
- Shiravi, Abdolhossein, **Legal Texts (1), Contract Law, A textbook for Law Students**, The Center for Studying and Compiling University Books in Humanities (SAMT), 1380/ 2001.
- ..., **Legal Texts (2), Criminal Law, A Textbook for Law Studens**, ...
- Taleghany, M.A.R., **"A guide to Latin Words and Phrases used in Law Books and lega documents"**, Shahid Beheshti University Press, Tehran, 1366.

- و سایر منابع مرتبط و متناسب با موضوع

متون فقهی شرکتهای

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

نوع درس: الزامی

ساعات تدریس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱۴

۱- هدف

آشنایی دانشجویان با اندیشه های فقهی مرتبط با مسائل حقوق تجارت و کسب قدرت تجزیه و تحلیل فقهی شرکتهای تجاری (تاسیس، اداره، انحلال) و روابط اشخاص ذیربط.

۲- سرفصل دروس

- بخش اول- انواع شرکت های تجاری در فقه امامیه و عامه
- بخش دوم- شخصیت حقوقی، پیشینه فقهی و تحلیل اندیشمندان معاصر
- بخش سوم- اصل لزوم و اصل آزادی قراردادها و نتایج آن در حقوق تجارت
- بخش چهارم- قاعده اذن (ملزومه بین اذن در شی و اذن در لوازم آن)
- بخش پنجم- جایگاه و اهمیت عرف (عام و خاص) در حقوق اسلام با تاکید بر عرف های حاکم بر شرکت های تجاری
- بخش ششم- ماهیت فقهی و حقوقی سهام شرکت ها و اوراق بهادار
- بخش هفتم- معامله اوراق بهادار و سهام شرکت ها (و بطور خاص رهن این اوراق)

۳- منابع

- خلاف، شیخ طوسی
- تذکره، علامه حلی
- مسالک الافهام، شهید ثانی
- تحریر الوسیله، امام خمینی ره
- المسائل المستحدثه، سید محمد صادق حسینی روحانی
- القواعد الفقهیه، میرزا حسن بجنوردی
- مقالات فقهی و حقوقی مرتبط منتشر شده در مجلات علمی حوزوی و دانشگاهی

۲- سرفصل دروس اختیاری

اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه های بانکی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۱

۱- هدف

در زمان حاضر با توجه به گستردگی و سرعت در فعالیتهای بازرگانی بین المللی، آشنائی با ابزارهای نوین بانکی در معاملات بین المللی یکی از زمینه های مورد نیاز و ضرورت های غیر قابل انکار برای فعالین در این عرصه محسوب می گردد. در این درس دو مورد از خدمات مهم ارائه شده از سوی بانکهای فعال در زمینه بازرگانی بین المللی: ۱- روش پرداخت مبلغ قرارداد به صورت اعتبار اسنادی (Letter of Credit (LC))، و ۲- ضمانتنامه های بانکی (Bank Guarantees (BGs)) و قوانین و مقررات داخلی و بین المللی مربوط به هر یک از آنها مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول- اعتبار اسنادی

۱- مقدمه و کلیات

۲- اصول حاکم بر اعتبار اسنادی

۳- انواع اعتبار اسنادی

۴- قوانین و مقررات مربوط به اعتبار اسنادی

۵- اسناد و نقش مهم آنها در عملیات اعتبار اسنادی

۶- روشهای پرداخت در چارچوب عملیات اعتبار اسنادی

۷- مسائل حقوقی مرتبط با اعتبار اسنادی

بخش دوم- ضمانتنامه های بانکی

۱- مقدمه و کلیات

۲- نکات مهم مرتبط با ضمانتنامه های بانکی

۳- قوانین و مقررات ناظر بر ضمانتنامه های بانکی

- اتاق بازرگانی بین المللی، مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی، ترجمه محمد صالح ذوقی، کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، تهران، چاپ چهارم، ۱۳۸۲.

ICC, The Uniform Customs and Practices for Documentary Credits, ICC Pub. No. 500.

- ... راهنمای عملیات اعتبار اسنادی، مترجم فاطمه حمیدی، کتاب شماره ۵۱۵ اتاق بازرگانی بین المللی و کتاب شماره ۳۱ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، زمستان ۱۳۷۸؛

Del Busto, Charles, ICC Guide to Documentary Credit Operations for the UCP 500, ICC Pub. No. 515.

- ... مقررات متحدالشکل وصولی ها، ترجمه محمد صالح ذوقی، کتاب شماره ۵۲۲ ال اف اتاق بازرگانی بین المللی و کتاب شماره ۳۲ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۷۸.

- ... الحاقیه مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP ۵۰۰) برای ارائه الکترونیکی اسناد eUCP، ترجمه پرویز عباسیان، کتاب شماره ۵۰۰ / ۳ اتاق بازرگانی بین المللی و کتاب شماره ۳۹ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۸۲.

- ... مقررات متحدالشکل ضمانت نامه های عندالمطالبه، ترجمه فریده تذهیبی، نشریه شماره ۴۵۸ اتاق بازرگانی بین المللی و کتاب شماره ۳۸ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۸۰.

ICC, ICC Uniform Rules for Demand Guarantees, ICC Pub. No. 458.

- ... مقررات بین المللی تضمین نامه ها (ISP 98)، ترجمه پرویز عباسیان، کتاب شماره ۵۹۰ اتاق بازرگانی بین المللی، کتاب شماره ۳۰ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۷۸.

ICC, International Standby Practices (ISP 98), ICC Pub. No. 590.

- اشمیتوف، کلایو ام، حقوق تجارت بین الملل، ترجمه بهروز اخلاقی و همکاران، سازمان مطالعات و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، دو جلد، تهران ۱۳۷۸.

- اعتبارات اسنادی، وصولی اسنادی، ضمانتنامه های بانکی، انجمن اسلامی کارکنان بانک ملی ایران، ۱۳۷۱ (ترجمه کتاب زیر منتشره از طرف یونیون بانک سوئیس:

“Guide to Documentary Transactions in Foreign Trade”)

- جباری، غلامحسین و همکاران، تحلیلی بر مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی و کاربرد آن در معاملات اعتبارات اسنادی، کتاب شماره ۲۲ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۷۱.

- دریس کول، ریچارد جی، نقش اعتبارنامه های تضمینی در تجارت بین المللی، تأملاتی پس از انقلاب اسلامی ایران، ترجمه محسن محبی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی ... شماره ۱، زمستان ۱۳۶۳. زمانی فراهانی، مجتبی، خرید و واردات کالا با روش اعتبارات اسنادی، انتشارات فرنود، بهمن ۱۳۷۴.

- سماواتی، حشمت الله، حقوق معاملات بین المللی (نظری و کاربردی)، تهران، انتشارات ققنوس، چاپ دوم، ۱۳۸۰.
- شکرزاد، جعفر صادق، بررسی جنبه های حقوقی اعتبارات اسنادی تضمینی و مقایسه آن با اعتبارات اسنادی عادی و ضمانتنامه های بانکی، رساله کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی، موسسه عالی بانکداری ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مهر ۱۳۸۲.
- فتحی پور، علی، ضمانت در معاملات بین المللی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۳، پاییز و زمستان ۱۳۶۹.
- کنوانسیون تاسیس آژانس تضمین سرمایه گذاری های چند جانبه، ترجمه محمد جعفر قنبری جهرمی، متن انگلیسی در سایت اینترنت http://www.miga.org/screens_about/about.htm
- مجله حقوقی، دفتر حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۶ و ۲۷، ۱۳۸۱-۱۳۸۰.
- طارم سری، مسعود، حقوق بازرگانی بین المللی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، اسفند ۱۳۷۷.
- کاشانی، سید محمود، ضمانتنامه بانکی، موسسه عالی بانکداری ایران، ۱۳۷۷.
- محبی، محسن، ضمانت نامه های بانکی، در رویه دیوان اوری عالی ایران - ایالات متحده آمریکا، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۰، ۱۳۷۵.
- ...، تقلب در معاملات موضوع اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه ها، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی ...، شماره ۲، بهار ۱۳۶۴.
- مسعودی، علیرضا، ضمانتنامه های بانکی در حقوق ایران و تجارت بین الملل، موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، تهران، ۱۳۸۳.
- Goode, R.M., **Commercial Law**, England, Penguin Books, 1982.
- ICC, **Bank Guarantees in International Trade**, ICC Publication Number 547, 1996.
- Jimenez, Guillermo, **ICC Guide to Export – Import Basics (the legal, financial and transport aspects of international trade)**, ICC Pub. No. 543, 1997.
- Kadar, Abdul and ..., **Business and Commercial Law**, London, Made Simple Books, 3rd ed., 1991.
- Khademan, Mahmood, **DOUMENTARY LETTERS OF CREDIT AND RELATED RULES UNDER INTERNATIONAL TRADE LAW: A CASE FOR ACTION**, Ph.D., Depatment of Private Law, University of Glasgow, U.K., July, 1996.
- Mocatta, Alan Abraham and ..., **Scrutton on Charterparties and Bills of Lading**, London, Sweet & Maxwell, 9th ed., 1984.

- Rose, F.D., Blackstone's Statutes on Commercial Law, London.
Blackston Press Ltd., 1989.

- Schmitthoff, Clive M, Schmitthoff's Export Trade, The Law & Practice of International Trade, London, Stevens & Sons, 8th ed., 1986.

تعارض قوانین در شرکت ها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۲

۱- هدف

در این درس قانون حاکم بر اوراق بهادار، انحلال و تصفیه، ورشکستگی، ادغام و تجزیه شرکتهای تجاری و نیز دعوی مشتق صاحبان سهام اقلیت مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد.

رشد اقتصاد کشور و همسو شدن آن با آهنگ توسعه اقتصاد جهانی، موارد اعمال قوانین خارجی از سوی محاکم ایران در رابطه با دعاوی مرتبط با شرکتهای تجاری را افزایش خواهد داد. یافتن قانون مناسب برای اعمال بر این گونه دعاوی مستلزم آشنایی قضات با قواعد حل تعارض حاکم بر حقوق شرکتهای می باشد.

۲- سرفصل دروس

- بخش اول- قانون حاکم بر اوراق بهادار در شرکتهای
- بخش دوم- قانون حاکم بر انحلال و تصفیه شرکتهای
- بخش سوم- قانون حاکم بر ورشکستگی شرکتهای
- بخش چهارم- قانون حاکم بر ادغام و تجزیه شرکتهای
- بخش پنجم- قانون حاکم بر دعوی مشتق

۳- منابع

- ارفع نیا، بهشید، حقوق بین الملل خصوصی (۲ جلد)،
  - الماسی، نجاد علی، تعارض قوانین،
  - سلجوقی، محمود، حقوق بین الملل خصوصی،
  - نصیری، مرتضی، حقوق چند ملیتی،
-
- G.C.Cheshire and P.M North, "**Private International Law**", 1988.
  - Lasok and Stone, "**Conflict of Laws in the European Community**", professional Books Limited, 1987.
  - Tetly, William, "**International Conflict of Laws**", International shipping publications, 1994.

حقوق بیمه شرکتهای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۴

۱- هدف

فراهم نمودن پوشش بیمه ای لازم به منظور جبران خسارات احتمالی وارده در طول دوره حمل کالا و مسافر و تحویل کالا از طرف فروشنده به خریدار در زمره مسائل مهم در یک عملیات تجاری (داخلی و بین المللی) محسوب می شود. در این درس دانشجو ضمن آشنائی با تعریف بیمه و اقسام آن، مسائل حقوقی مربوط به این موضوع نیز در چارچوب قوانین و مقررات داخلی و کنوانسیونهای بین المللی را مورد مطالعه و تحقیق قرار می دهند.

۲- سرفصل دروس

بخش اول - تعریف بیمه و کلیات آن

۱- تاریخچه پیدایش بیمه و علل توسعه آن

۲- جایگاه و اهمیت بیمه در تجارت و بازرگانی

۳- سازمان و ساختار بیمه در ایران

۴- عقد بیمه و اوصاف آن

الف- اصل وجود ریسک در مورد موضوع بیمه

ب- پرداخت حقوق بیمه

ج- وقوع حادثه موضوع بیمه

۵- اصل آزادی قراردادها

بخش دوم - انواع بیمه

۱- بیمه اموال / خسارت (آتش سوزی، حوادث، بیمه دریائی)

۲- بیمه اشخاص (بیمه عمر)

۳- مسئولیت مدنی

۴- بیمه اجباری شخص ثالث

۵- بیمه توسعه صادرات (بیمه های دولتی و خصوصی)

۶- بیمه مربوط به ورشکستگی خریداران خارجی

۷- سایر موارد

بخش سوم- اصول و قواعد حاکم بر بیمه

۱. اصل حسن نیت کامل / حداکثر حسن نیت

۲. اصل قابل پرداخت بودن غرامت

۳. اصل جانشینی

۴. اصل محدودیت تعهدات بیمه گر به موجب توافق طرفین در عقد بیمه

۵. سایر مسائل

بخش چهارم- مسئولیتهای بیمه گذار در مقابل بیمه گر

بخش پنجم- مسئولیتهای شرکت بیمه در مقابل صاحب کالا و مسافر

بخش ششم- قوانین و مقررات داخلی و بین المللی مربوط به بیمه

۲- منابع

۱- قوانین و مقررات

- قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶.
- قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری، ۱۳۵۰ و اصلاحیه سال ۱۳۵۳.
- قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث، مصوب ۱۳۴۸.
- آئین نامه اجرائی قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث و اصلاحیه مورخ ۱۳۶۲.
- آئین نامه منابع درآمد صندوق تامین خسارتهای بدنی موضوع ماده ۱۱ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث، مورخ ۱۳۴۸ و اصلاحیه مورخ ۱۳۶۳.
- لایحه قانونی ملی شدن موسسات بیمه و موسسات اعتباری، مصوب ۱۳۵۸.
- قانون بیمه محصولات کشاورزی، مصوب ۱۳۶۲.

۲- منابع فارسی

- آذربایجانی، دکتر کریم و همکاران، بررسی آثار عضویت در سازمان تجارت جهانی (WTO) بر روی عملکرد صنعت بیمه کشورهای در حال توسعه، فصلنامه صنعت بیمه، - بیمه مرکزی ایران، سال ۱۸، شماره ۳، پائیز ۱۳۸۳، شماره مسلسل ۷۱.
- بابائی، دکتر ایرج، حقوق بیمه، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۸۵.
- عرفانی، توفیق، قرارداد بیمه در حقوق اسلام و ایران، تهران، انتشارات کیهان، چاپ دوم، ۱۳۸۱.
- کریمی، آیت، کلیات بیمه، بیمه مرکزی ایران، چاپ چهارم، ۱۳۷۸.
- کوشا، ابوطالب، اصل حداکثر حسن نیت در معاملات بیمه و نیم نگاهی به آن در سایر عقود و قراردادهای، فصلنامه دیدگاه های حقوقی، دانشکده علوم فضاوی و خدمات اداری، شماره سی و ششم و سی و هفتم، سال دهم، پائیز و زمستان ۱۳۸۴.
- کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، پیشگیری از خسارات آتش سوزی و حمل دریائی محمولات، ترجمه محمد جواد محمدیان امامی و سرکیس حق وردی، کتاب شماره ۱۹ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، تهران ۱۳۷۲.
- صادقی، امیر، حقوق بیمه دریائی، موسسه آموزشی کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران (علوم و فنون دریائی - مدیریت)، زمستان ۱۳۷۰.
- مجموعه قوانین و مقررات بیمه، معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات ریاست جمهوری، زمستان ۱۳۷۹.
- محمدی، محمد مهدی، حقوق بیمه (مسئولیت و شخص ثالث، نشر میزان، زمستان ۱۳۸۵).
- محمود صالحی، دکتر جان علی، حقوق بیمه، بیمه مرکزی ایران، تهران، ۱۳۸۱.

- مشایخی، همایون، مبانی و اصول حقوقی بیمه، موسسه عالی حسابداری، نشریه شماره ۴۸، تهران، چاپ میهن، ۱۳۴۹.
- مطهری، مرتضی (آیت الله)، مسئله ربا و بانک به ضمیمه مساله بیمه، انتشارات صدرا، چاپ یازدهم، ۱۳۸۰.
- نصیری، مرتضی، حقوق تجارت بین المللی در نظام حقوق ایران، تهران، موسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۳.

۳- منابع خارجی

- Dubuisson B., Sous la Direction, "Collection Droit des assurances", Academia BRUYLANT, Bruxelles, 1998.
- **ENCYCLOPEDIA OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW**, Published under the auspices of The Max Plunck Institute for Comparative Public Law and International Law under the direction of Ruolf Bernhardt, - **VOLUME 11- LAW OF THE SEA, AIR AND SPACE**, North – Holland Publishing Co., 1981.
- Fontaine M., "L'assurance mutuelle en Belgique", Academia BRUYLANT, Bruxelles, 1998.
- Goode, R.M., Commercial Law, England, Penguin Books, 1982.
- Ivamy, E R Hardy, Chalmer's Marine Insurance Act 1906, London, Butterworths, 9th ed., 1983.
- Khademan, Mahmood, **DOUMENTARY LETTERS OF CREDIT AND RELATED RULES UNDER INTERNATIONAL TRADE LAW: A CASE FOR ACTION**, Ph.D., Department of Private Law, University of Glasgow, U.K., July, 1996.
- Jimenez, Guillermo, **ICC Guide to Export – Import Basics (the legal, financial and transport aspects of international trade)**, ICC Pub. No. 543, 1997.
- Saghri, Mohammad, "Assurance pollution industrielle", Universite' de Nice, 1980.
- Schmitthoff, Clive M, **Schmitthoff's Export Trade, The Law & Practice of International Trade**, London, Stevens & Sons, 8th ed., 1986.

حقوق سرمایه گذاری خارجی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۴

۱- هدف

جذب سرمایه خارجی مناسب به منظور فعال نمودن بخشهای مختلف اقتصادی و تجاری همواره جزء برنامه های دولتهای در حال توسعه می باشد. در این درس دانشجویان ضمن آشنائی با موضوع و انواع سرمایه گذاری خارجی از قوانین و مقررات مربوطه و حمایتهای دولتهای میزبان از سرمایه گذاران در طول دوره سرمایه گذاری مطلع می شوند.

۲- سرفصل دروس

بخش اول: مقدمه و کلیات

۱- تاریخچه و اهمیت موضوع

۲- قوانین و مقررات ناظر بر سرمایه گذاری خارجی

بخش دوم: انواع سرمایه گذاری خارجی

۱- سرمایه گذاری مستقیم و مستقل در طرحها و پروژه ها (قراردادهای امتیازی، ب او تی، و ...)

۲- سرمایه گذاری مشترک (همراه با شرکتهای دولتی و خصوصی کشور میزبان)

۳- تامین مالی (فاینانس)

بخش سوم: حمایتهای قانونی پیش بینی شده برای سرمایه گذاران خارجی

۱- جبران خسارات وارده در صورت ملی شدن و یا مصادره اموال سرمایه گذار

۲- معافیتهای مالیاتی

۳- معافیتهای گمرگی

۴- صدور مجوزهای لازم جهت انجام کار در ایران

۵- صدور مجوزهای لازم جهت ورود اعضای خانواده و اقامت آنها در ایران

۶- صدور مجوزهای لازم جهت انتقال تمام یا بخشی از درآمدهای حاصله به خارج از کشور

۷- حمایت‌های ویژه جهت سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی و مقایسه آن با سرزمین اصلی

بخش چهارم: زمینه‌های مجاز جهت فعالیت سرمایه‌گذار خارجی

- ۱- اجازه ثبت شعبه در ایران در چارچوب قرارداد منعقد
- ۲- ارائه خدمات بعد از فروش کالا یا خدمات
- ۳- انجام عملیات اجرائی در چارچوب قراردادهای منعقد
- ۴- اجازه همکاری با شرکتهای فنی و مهندسی کشور میزبان
- ۵- ارائه خدمات فنی و مهندسی، انتقال دانش فنی و تکنولوژیهای نوین

بخش پنجم: موانع / محدودیتهای موجود در مورد فعالیتهای سرمایه‌گذار خارجی

- ۱- اصل ۸۱ قانون اساسی مبنی بر منع هر گونه اعطای امتیاز و فعالیت انحصاری به طرف خارجی
- ۲- الزام به استفاده از امکانات و تواناییهای فنی و مهندسی داخلی

- آهنگران، جعفر، مجموعه قوانین و مقررات مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی، عیلام، ۱۳۸۰.
- ابراهیمی، سید نصراله، حقوق بین الملل خصوصی، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۸۳.
- امام، فرهاد، حقوق سرمایه گذاری خارجی در ایران، تهران، نشر یلدا، ۱۳۷۳.
- بروشه، آرون، قانون حاکم و اجرای احکام در داوری های موضوع کنوانسیون حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه گذاری بین دولتها و اتباع دول دیگر، ترجمه محسن محبی، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۰، بهار و تابستان ۱۳۶۸.
- حجتی اشرفی، غلامرضا، مجموعه قوانین و مقررات بازرگانی و تجاری، گنج دانش، ۱۳۷۸.
- دوانی، غلامحسین، مجموعه قوانین و مقررات سرمایه گذاریهای خارجی در ایران، سرمایه گذاریهای ایران در خارج، صادرات خدمات فنی و مهندسی و قانون مناطق آزاد و ویژه تجاری ایران، تهران ۱۳۸۳.
- صفائی، سید حسین، محدودیتهای مربوط به حقوق مالی بیگانگان در قوانین ایران، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۱، پائیز و زمستان ۱۳۶۸.
- قانون و آئین نامه مربوط به جلب و حمایت سرمایه های خارجی، سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران، وزارت اقتصاد و دارائی، (۱۳۴۴ و ۱۳۸۰)
- ویتانی، بلا کا ژی، اندیشه هائی در خصوص عهد نامه حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه گذاریهای بین دولتها و اتباع دول دیگر، ترجمه ناصر علی منصوریان، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۶۹.
- نیاکی، جعفر، ممنوعیت استملاک اموال غیر منقول توسط بیگانگان در حقوق ایران، مجله حقوقی، دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۲۲ و بهار و تابستان ۱۳۷۷.

حقوق بازار اوراق بهادار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۵

۱- هدف

شناخت صحیح حقوق شرکتهای تجاری مستلزم آشنایی با حقوق بورس اوراق بهادار نیز می باشد درک صحیح مبانی نظری بسیاری از قواعد حاکم بر شرکتهای تجاری بدون آشنایی با نظام حقوقی بورس و موازین حاکم بر بورس اوراق بهادار و عرضه اوراق در بورس امکان پذیر نیست. در این درس تعریف بازار اوراق بهادار، انواع آن، نظارت بر بازار، شرایط عرضه اولیه و شرایط عرضه ثانویه اوراق بهادار و ضمانت اجرای آنها و مقررات حاکم بر نهادهای مالی فعال در بازار سرمایه و همچنین نظام حقوقی حاکم بر نهادهای فعال در بازار اوراق بهادار از قبیل کارگزاران، معامله گران، شرکتهای سرمایه گذاری، مشاورین سرمایه گذاری و بانکهای سرمایه گذاری، شیوههای معامله در بازار اوراق بهادار و جرایم مربوط به بازار اوراق بهادار مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد.

۲ سرفصل دروس

بخش اول - تعریف بازار و اوراق بهادار

بخش دوم - نظارت بر بازار اوراق بهادار

بخش سوم - انواع بازار اوراق بهادار

بخش چهارم - شرایط عرضه اولیه اوراق بهادار در بازار و ضمانت اجرای آنها

بخش پنجم - شرایط عرضه ثانویه اوراق بهادار در بازار و ضمانت اجرای آنها

بخش ششم - قانون حاکم

بخش هفتم - نهادهای فعال در بازار اوراق بهادار

۱- کارگزاران

۲- معامله گران

۳- شرکتهای سرمایه گذاری

۴- مشاورین سرمایه گذاری

۵- بانکهای سرمایه‌گذاری

بخش ۸: شیوه‌های معامله در بازار اوراق بهادار

بخش ۹: جرایم مربوط به بازار اوراق بهادار

۱- نظارت بر بازار اوراق بهادار در حقوق فرانسه یا انگلیس

۲- شرایط عرضه اولیه و ثانویه اوراق بهادار در حقوق فرانسه یا انگلیس

۳- مقررات حاکم بر نهادهای فعال در بازار اوراق بهادار در حقوق فرانسه یا

انگلیس

۴- شیوه‌های معامله اوراق بهادار در حقوق فرانسه یا انگلیس

۵- جرایم مرتبط با بازار اوراق بهادار در حقوق فرانسه یا انگلیس

۳- منابع

- قانون تاسیس بورس اوراق بهادار مصوب ۱۳۴۵.

- افتخاری، جواد، حقوق تجارت ۳، اوراق بهادار، ققنوس، ۱۳۸۰.

- بررسی‌های اقتصادی شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران.

- بورس اوراق بهادار و آثار آن بر اقتصاد و بازرگانی کشور، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی.

- پیش‌نویس لایحه قانون جامع تسهیل رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات، دفتر مطالعات اقتصادی وزارت بازرگانی.

- جعفری لنگرودی، محمد جعفر، دائره‌المعارف مدنی و تجارت، ص ۴۵۶ به بعد.

- جهانخانی، علی و پارسائیان فر، علی، بورس اوراق بهادار، انتشارات دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.

- // // // مجموعه مقالات بازار سرمایه، انتشارات پیشرو، ۱۳۸۲.

- جمشیدی، ابوالقاسم، بازار سرمایه، موسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۸۲.

- دوانی، غلامحسین، بورس، سهام و نحوه قیمت‌گذاری سهام، نشر نخستین، ۱۳۸۳.

- رسائی‌نیا، ناصر، حقوق تجارت، بورس و اوراق بهادار، ویستار، ۱۳۸۱.

- سالنامه ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴، سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران.

- ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت ۳، بورس و اوراق بهادار، دادگستر، ۱۳۷۴.

- عباسی، ابراهیم، روش و نظریه‌های انتشار سهام و قیمت بازار، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۳.

- عبده تبریزی، نشر آگه، ۱۳۷۶.

- عرفانی، محمود، حقوق تجارت ۵، بورس اوراق بهادار، میزان، ۱۳۸۲.

- فیوزی، فرانک و سوریلیانی، فرانکو و فری، مایکل، مبانی بازارها و نهادهای مالی، ترجمه حسین

- کتابی، محمد علی، بورس، مجله حقوقی وزارت دادگستری، شماره ۴ و ۵، سال ۱۳۳۸، ص ۴۵.

- گلریز، حسن، بورس اوراق بهادار با توجه خاص به بورس اوراق بهادار تهران، موسسه انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۴

- Butler, W.E., "Russian Law", Oxford, 1999.
- Cheffins, Brian R., "Company Law", Clarendon Press, Oxford, 1997.
- "Code de commerce", DALLOZ, 2003.
- Judge, Stephen, "Business Law", Macmillan, 2003.
- Keenan, Denis, "Company Law", Pitman Pub., London, 1999.

- قضايا القرضة التجارية و الصناعية و الفكرية/الجزء الاول أبحاث و آراء/تأليف: الهامى سمير فرمان
بالي/منشورات الحلبي الحقوقية بيروت - لبنان/الطبعة الاولى سال ٢٠٠١.
- الاوراق التجارية وفقاً لإتفاقيات جنيف الموحدة و العمليات المصرفية وفقاً للعرف الدولية/تأليف:
الدكتور اكرم يا مللي/الناشر الدار العلمية و دارالثقافة للنشر و التوزيع/الإصدار الثاني/ سال ٢٠٠١.

حقوق تجارت الکترونیک

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۶

۱- هدف

انتقال الکترونیکی اطلاعات (Electronic Data Interchange (EDI)) در دهه های اخیر موجب گشایش عرصه ای جدید در زمینه معاملات بین المللی، عملیات بانکی، حمل و نقل به صورت الکترونیکی از طریق اینترنت، پست الکترونیکی، کارتهای پلاستیکی جایگزین پول نقد و اسناد تجاری الکترونیکی گردیده است. این تغییر اساسی خود باعث طرح مسائل مختلف در ابعاد فنی و حقوقی مربوط به مسائل تجارت الکترونیکی می شود. در این درس شیوه های جدید انتقال اطلاعات، مسائل حقوقی مطرح در این عرصه و تفاوتهای آن با روش معاملات مبتنی بر کاغذ و قوانین و مقررات داخلی و بین المللی مربوط مورد بررسی و مطالعه رار می گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول- تعاریف، اصطلاحات تجارت الکترونیکی، و ارتباط موضوع با سایر رشته

های حقوق

بخش دوم- ماهیت تجارت الکترونیکی

بخش سوم- انواع (مدل های) تجارت الکترونیکی

بخش چهارم- موقعیت و دامنه کاربرد تجارت الکترونیکی در ایران و جهان

بخش پنجم- مفهوم سند تجاری الکترونیکی

بخش ششم- ویژه گیهای معاملات الکترونیکی و مقایسه آن با شیوه مبتنی بر کاغذ

۱- سرعت در عملیات

۲- کاهش اشتباهات

۳- کاهش هزینه ها

۴- ساده سازی روشهای تجارت

۵- صدور اسناد تجاری الکترونیکی با ویژه گی انتقال آسان

بخش هفتم - ابزارهای موجود جهت انجام تجارت الکترونیکی / ابعاد فنی

۱- اینترنت / شبکه

۲- پست الکترونیکی

۳- کارتهای خود پرداز پلاستیکی جایگزین پول نقد

۴- اسناد تجاری الکترونیکی

بخش هشتم - قوانین و مقررات مربوط به تجارت الکترونیکی

۱- قوانین و مقررات داخلی

۲- قوانین و مقررات بین المللی

بخش نهم - پاره ای از مسائل حقوقی مربوط به تجارت الکترونیکی

۱- طرفین قرارداد

۲- امضاء الکترونیکی

۳- جایگاه اسناد الکترونیکی از جهت ادله اثبات دعوی

۴- زمان انتقال مالکیت و ریسک از فروشنده به خریدار

۵- جعل و کلاهبرداری در تجارت الکترونیکی

۳- منابع

- معرفی لایحه تجارت و نوآوری های آن (مقالات و متن لایحه)، وزارت بازرگانی، دفتر مطالعات اقتصادی، ۱۳۸۵.
- اتاق بازرگانی بین المللی، الحاقیه مقررات متحدالاشکل اعتبارات اسنادی (UCP ۵۰۰) برای ارائه الکترونیکی اسناد eUCP، ترجمه پرویز عباسیان، کتاب شماره ۳ / ۵۰۰ اتاق بازرگانی بین المللی و کتاب شماره ۳۹ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۸۲.
- السان، مصطفی، ماهیت رایانه ای و جنبه های حقوقی امضای دیجیتالی، فصلنامه دیدگاههای حقوقی، دانشکده علوم قضائی و خدمات اداری، سال هشتم و نهم، شماره ۳۱ و ۳۲، زمستان ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳.
- اولریش زیر و جرمی هیوت، مسئولیت برای خدمات بانک های داده آن لاین، اتحادیه اروپا و آمریکا، ترجمه بهرام تقوی، ناهید جعفر پور و علیرضا حیدری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۱۳۸۳.
- باجاج، ک ک و ناگ، دبجانی، از مبادله الکترونیکی اطلاعات (EDI) تا تجارت الکترونیکی، ترجمه ایرج بهنام مجتهدی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بهمن ۱۳۷۶.
- فهیمی، مهدی، جرائم رایانه ای و روشهای مقابله و پیشگیری از آن، فصلنامه دیدگاه های حقوقی، دانشکده علوم قضائی و خدمات اداری، شماره ۲۳ و ۲۴، سال ششم، پاییز و زمستان ۱۳۸۰.
- گیلرمو جیمنز، شیوه های عملی صادرات - واردات، ترجمه هادی دستباز، محمد صالح ذوقی، شهباز شهبازی، محسن محبی، کتاب شماره ۵۴۳ اتاق بازرگانی بین المللی و کتاب شماره ۳۵ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، ۱۳۷۹.
- دمر چیلی، محمد و حاتمی، علی و قرائی، محسن، قانون تجارت در نظم حقوقی کنونی، انتشارات خلیج فارس، ۱۳۸۱.
- قانون تجارت الکترونیکی، سال ۱۳۸۲.
- صادقی، محسن، حقوق پدید آورندگان نرم افزارهای رایانه ای در ایران با تاکید بر قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای مصوب ۱۴ / ۱۰ / ۷۹، فصلنامه دیدگاههای حقوقی، دانشکده علوم قضائی و خدمات اداری، شماره ۲۶، سال هفتم، تابستان ۱۳۸۱.
- مجموعه مقالات دومین همایش تجارت الکترونیک، معاونت برنامه ریزی و بررسی های اقتصادی وزارت بازرگانی، ۱۳۸۳.

- Arora, A., **Electronic Banking and the Law**, IBC Financial Books Ltd., 1988.

- Bassett, Nigel Fox, **Electronic Trading in European Futures and Option Markets**, International Business Lawyer, June, 1992.

- Carr, Indira and Williams, Katherine, **Computers and Law**, Intellect, Oxford, England, 1994.

- Chissick M. and Kelman A., "E- Commerce", S. and M., 2002.
  - Goode, R.M., **Electronic Banking, the Legal Implications**, The institute of Bankers, centre of Commercial Law Institutes, Queen Mary College, University of London, 1985.
  - Guth O., "E- Commerce in the World", BRUYLANT, 2003.
  - Khademan, Mahmood, **DOUMENTARY LETTERS OF CREDIT AND RELATED RULES UNDER INTERNATIONAL TRADE LAW: A CASE FOR ACTION**, Ph.D., Department of Private Law, University of Glasgow, U.K., July, 1996.
  - Pisciotta, Aileen A. and Barker, James H., **Symposium: Current Issues in Electronic Data Interchange: Telecommunications, Regulatory Implications for International EDI Transactions**, 13 Journal of International Law & Business 71, Spring/ Summer, 1992.
  - UNCITRAL, **Automated Data Processing : Legal Implications of Automatic Data Processing : Report of the Secretary- general**, Yearbook, 1986, A/CN.9/297, pp. 237-50.
  - UNCITRAL's Yearbook 1982 – 93.
- ECOM/ WWW.CPTECH.ORG/- **UNCITRAL E-COMMERCE WORK**, UNCITRAL.
- UNCITRAL. **The Draft UNCITRAL Model Law For Electronic Commerce**, WWW.PCACPA.ORG/ENGLISH/UNCITRAL.

سازمانهای تجاری بین المللی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۷

۱- هدف

روند پر شتاب جهانی شدن تجارت و بروز مسایل حقوقی جدید که بر جامعه جهانی عارض شده و خواهد شد، بررسی و تحلیل نقش و کارکرد سازمانهای تجاری بین المللی را ضروری ساخته است. در این درس دانشجویان با مهمترین سازمانهای تاثیر گذار در امر بازرگانی بین کشورها آشنائی حاصل می کنند.

۲- سرفصل دروس

بخش ۱- کلیات

- ۱- تاریخچه نهادهای مهم تجاری بین المللی
- ۲- مطالعه مقدماتی نهادها در شرایط امروز
- ۳- نیازهای منطقه ای حوزه تمدنی ایران کهن

بخش ۲- سازمانهای جهانی

- ۱- صندوق بین المللی پول و بانک جهانی
- ۲- سازمان تجارت جهانی
- ۳- اتاق بازرگانی بین المللی / ICC
- ۴- کمیسیون حقوق تجارت سازمان ملل متحد
- ۵- کنفرانس ملل متحد در باره تجارت و توسعه / آنکتاد
- ۶- شرکتهای چند ملیتی

بخش ۳- سازمانهای منطقه ای

- ۱- سازمان عمران منطقه ای اکو

- ۲- سازمان کنفرانس اسلامی
- ۳- اپک و او آپک
- ۴- شورای اقتصادی اتحادیه عرب
- ۵- اتحادیه اروپائی / جامعه اروپائی (ای سی)
- ۶- کریدور شمال - جنوب
- ۷- آسه آن
- ۸- سازمان مرکوسور (آمریکای جنوبی)

۳- منابع

- زایدال - هومن فلدرن، ایگناس، حقوق بین الملل اقتصادی، ترجمه سید قاسم زمانی، موسسه پژوهشهای حقوقی، ۱۳۷۹.
- کلی، کیت اس - پیس، سازمانهای بین المللی، ترجمه حسین شریفی طراز کوهی، میزان، ۱۳۸۴.
- Brown L.N. and Lennedy T., **"The court of justice of the European Communities"**, Sweet and Maxwell (S&M), 2000.
- Canal- Forgues E. et Flory T., **"GATT/ OMC, Recueil des Contentieux de 1948 a' 1999"**, BRUYLANT, Bruxelles, 2001.
- Caprasso O., **"Les Societe`s et l'arbitrage"**, BRUYLANT, Bruxelles, 2002.
- Craig L., **"Grainne de Burca"**, E.U. Law, text cases and materials (institutions, Oxford, 1998.
- Derains Y. and Schwartz E.A., **"A Guide to the new ICC Rules of Arbitration"**, Kluwer Law Int., 1998.
- Flory T., **"L'Organisation mondial do commerce"**, BRUYLANT, Bruxells, 1999.
- Gourion, P.A. and Peyard, G., **"Droit du commerce international"**, L.G.D.J., Paris, 2001.
- Hay P., **"Law of the United States"**, 2nd e'd., BRUYLANT, Bruxelles, 2005.

- Laure A. et Trung-hoang N., **"L'A.S.E.A.N. et le syste'me commercial international"**, Academia BRUYLANT, Bruxelles, 2005.
- Manin Ph., **"L'Union europe'enne"**, Institutions, ordre Juridique, contentieux, N.e'd, BRUYLANT, 2005.
- Melloni M., **"The Principle of National Treatment in the GATT"**, BRUYLANT, 2005.
- Muller A.S., **"International Organisations and their host states"**, Kluwer Law, 1995.
- Osman F., **"The World Trade Organisation: Towards a World Trade Law?"**, BRUYLANT, 2001.
- Rey J.J., et Dutry J., **"Institutions e'conomiques internationales"**, 3rd, BRUYLANT, 2001.
- Sands Ph. and Klein P., **"Bowett's Law of International Institutions"**, S. and M., 2001.

آئین دادرسی تجاری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۸

۱- هدف

حقوق تجارت یکی از دو رشته عمده حقوق خصوصی بوده که طی چند دهه اخیر رشدی بی سابقه را به لحاظ حجم مقررات و رویه ها نشان می دهد. با توجه به زمینه های تشکیل دادگاههای تخصصی برای بخش بزرگ تجاری - اقتصادی کشور و تدوین دادرسی تخصصی ویژه؛ مضافاً صرف وجود اجرای احکام اختصاصی ورشکستگی یعنی اداره تصفیه امور ورشکستگی بیانگر لزوم دادرسی ویژه در این خصوص و زمینه های مشابه خواهد بود. در این درس تعریف دادرسی تجاری و اصول حاکم بر آن، صلاحیتهای ذاتی و محلی دادگاه تجاری و شرایط اختصاصی اقامه دعوا، رسیدگی و صدور حکم در دادگاه تجاری مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد.

۲- سرفصل دروس

بخش اول- قواعد دادرسی تجاری حقوقی

- ۱- تکرار عمل تجاری و تاجر شناختن فرد فاقد پروانه و کارت بازرگانی
- ۲- ادله اثبات دعوی و اعتبار دفاتر تجاری پلمپ شده و پلمپ نشده
- ۳- تامین خواسته در خصوص اسناد تجاری و چک
- ۴- رعایت تساوی بستانکاران از تاجر بدهکار و امکان اعلام توقف وی در صورت عدم پرداخت محکوم به
- ۵- صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده
- ۶- ایراد و مانع رسیدگی دادگاه
- ۷- پیوستهای دادخواست تجاری
- ۸- ابلاغ اوراق دعوی

- ۹- ارجاع اختلاف تجاری به داور قبل یا بعد از طرح دعوی در دادگاه و اجرای رای داور
- ۱۰- فرد صنفی و واحد صنفی
- ۱۱- دعوی راجع به سر فقلی و تجویز انتقال مورد اجاره به غیر
- ۱۲- مستثنیات دین تاجر متوقف (برخورد مقررات دادرسیمدنی و قانون تجارت)
- ۱۳- قواعد دادرسی در طرح دعوی ورشکستگی یا توقف
- ۱۴- رعایت قاعده منع تعقیبات شخصی و توقیف دادرسی در دعاوی علیه تاجر متوقف
- ۱۵- طرح دعاوی ابطال معاملات ضرری تاجر در دوران توقف
- ۱۶- شکایت از عملیات اداره یا مدیر تصفیه

بخش دوم- قواعد دادرسی تجاری کیفری

- ۱- امکان طرح شکایت برای هر یک از عناوین مجرمانه بخش تجاری
- ۲- صلاحیتهای دادرسی و دادگاههای عمومی، انقلاب، تعزیرات حکومتی و غیره در امور کیفری تجاری، اقتصادی، قاچاق و غیره
- ۳- لزوم مقررات روزآمد قابل الحاق و توجه به قانون تجارت الکترونیک

۳- منابع

- ۱- قوانین و مقررات
  - قانون موقتی اصول محاکمات حقوقی مورخ ۱۸ عقرب ۱۲۹۰ هجری شمسی.
  - قانون موقتی محاکم تجارت مورخ ۱۵ سرطان ۱۲۹۴ هجری شمسی.
  - قانون آئین دادرسی مدنی مورخ ۱۳۱۸ و ۱۳۷۹.
  - قوانین و مقررات درس حقوق کیفری قراردادهای و اسناد تجاری.
  - لایحه اصلاح قانون تجارت مورخ ۱۳۸۴.
  - پیش نویس لوایح تشکیل دادگاه تجاری و آئین دادرسی تجاری تدوین شده در کمیسیون قوانین تجاری معاونت حقوقی قوه قضائیه
- ۲- منابع فارسی
  - مجموعه تنقیح شده قوانین و مقررات حقوقی، معاونت حقوقی و توسعه قضائی قوه قضائیه، جلد اول، ۱۳۸۴.

- مقررات راجع به اجرای احکام مدنی، روزنامه رسمی، ۱۳۸۴.
- مجموعه کامل قوانین و مقررات اجرای احکام، شامل احکام، آئین نامه، آرای وحدت رویه، نظریات مشورتی و ...، گردآوری سید احمد باختر و مسعود رئیسی، سحوری، ۱۳۸۲.
- شمس، عبدالله، آئین دادرسی مدنی، جلد دوم، نشر میزان، ۱۳۸۱.
- صدرزاده افشار، سید محسن، آئین دادرسی مدنی و بازرگانی، جلد سوم، مجد، ۱۳۷۲.
- متین دفتری، احمد، آئین دادرسی مدنی و بازرگانی، جلد دوم، مجد، ۱۳۷۸.
- مدنی، سید جلال الدین، آئین دادرسی مدنی، جلد سوم، اجرای احکام، گنج دانش، ۱۳۶۹.

۳- منابع خارجی

- Canadian International Trade Tribunal Act, www. Canlii. Org. calregu.
- Code de Commerce- DALLOZ, 2003.
- Commercial court- part f8, www. Justice. Gov. uk.
- Court of international trade- US Code Collection, www. 4 law. Cornell. Edu./ US Code.
- Report of the commercial court and admiralty court, the same web site above.
- Xavier, Lucas Francois, Droit commercial, Montchrestier.
- Commercial court- part f8, www. Justice. Gov.UK.

مسئولیت مدنی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

نوع درس: اختیاری

ساعات تدریس: ۳۲

پیشنیاز: ندارد

شماره درس: ۹

۱- هدف

تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل حقوقی مربوط به مسائل مدنی.

۲- سرفصل دروس

بخش اول - کلیات (تعریف مسئولیت، تفاوت مسئولیت مدنی و کیفری، تفاوت

مسئولیت قراردادی و غیر قراردادی)

بخش دوم - مبنای مسئولیت (تئوری خطا و خطر)

بخش سوم - ارکان مسئولیت (ورود زیان، فعل زیان آور، ثبت و مبنی فعل شخصی و فعل غیر

رابطه سببیت)

بخش چهارم - آثار مسئولیت مدنی (جبران خسارت، اثر قراردادها در مسئولیت مدنی)

۳- منابع

- قرآن مجید

- قانون مدنی

- قانون مسئولیت مدنی سال ۱۳۳۹

- آشوری، محمد، پرداخت خسارت به برخی از متضررین از جرم از طرف دولت، دانشکده حقوق،

دانشگاه تهران، شماره ۲۰، ۱۳۵۶، ص ۲۸.

- آقائی نیا، حسین، مسئولیت مدنی در ورزش، دادگستر، ۱۳۷۶.

- ایزانلو، محسن، شروط محدود کننده و ساقط کننده مسئولیت در قراردادها، انتشار، ۱۳۸۲.

- اشتری، محمد، اعتبار شروط عدم مسئولیت یا محدود کننده مسئولیت، نشریه موسسه حقوق

تطبیقی، شماره ۱، ۱۳۵۵، ص ۱۰۷.

- امامی، سید حسن، حقوق مدنی، جلد اول.
- امامی، حسن، مسئولیت مدنی، نشریه دانشکده حقوق، دانشگاه شهید بهشتی (ملی سابق)، سال ۱، شماره ۱، ۱۳۵۲، ص ۹.
- امامی، حسن، مسئولیت مدنی و مسئولیت کیفری - افتراق و خصوصیات هر یک از آنها، مهنامه شهربانی، شماره ۴۷۱، ۱۳۵۳، ص ۴.
- بوشهری، جعفر، مسئولیت مدنی، حقوق مردم، شماره ۳۱، ۱۳۵۲، ص ۲۷.
- // // ، // // ، کانون وکلاء، سال ۲۶، شماره ۱۲۸ و ۱۲۹، ۱۳۵۳، ص ۵.
- بهرامی احمدی، حمید، سوء استفاده از حق، روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶.
- تقریبی، ایرج، مسئولی قراردادی یا خسارت ناشی از عدم انجام تعهد، کانون وکلاء، سال ۲۷، شماره ۱۳۰، ۱۳۵۴، ص ۹۸.
- حسینی نژاد، حسینقلی، مسئولیت مدنی، مجد، ۱۳۷۷.
- درخشانی، علی اکبر، خسارت در سیستم های حقوق قدیم و جدید، کانون وکلاء، سال ۲۵، شماره ۱۲۴، ۱۳۵۲، ص ۱۴ و سال ۲۵، شماره ۱۲۵، ص ۱۵.
- دولت آبادی، ناصر، تجزیه در سبب ورود خسارت، مجله حقوق وزارت دادگستری، سال ۲۰، شماره ۲، ۱۳۵۷، ص ۲۲.
- سپهوند، امیر، عوامل موثر در مسئولیت مدنی، مجله حقوقی وزارت دادگستری شماره ۱۱ و ۱۲، ۱۳۵۵، ص ۱۹۵.
- // // ، مسئولیت مدنی، کانون وکلاء، سال ۲۶، شماره ۱۲۸ و ۱۲۹، ۱۳۵۳، ص ۱۴۰.
- شریف، علی اصغر، لغزش و ضربت، تاوان و غرامت، مهنامه قضائی، سال ۱۲، شماره ۱۴۰، ۱۳۵۶، ص ۱۲.
- غفوریان، احمد، نقض اضطرار در مسئولیت مدنی، نشریه دانشکده حقوق دانشگاه تهران، شماره ۲۲، ۱۳۶۰، ص ۱۲۱.
- غمامی، مجید، مسئولیت مدنی دولت، دادگستر، ۱۳۷۶.
- قاسم زاده، سید مرتضی، مبانی مسئولیت مدنی، میزان ۱۳۸۵.
- // // ، الزامها و مسئولیت مدنی بدون قرارداد، دادگستر، ۱۳۸۶.
- کاتوزیان، ناصر، ضمان قهری، مسئولیت مدنی، دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.
- // // ، اثر قراردادها در مسئولیت مدنی، مجله حقوقی وزارت دادگستری، سال ۲۰، شماره ۴، ۱۳۵۷، ص ۱۳.
- // // ، مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی، نشریه دانشکده حقوق دانشگاه تهران، شماره ۱۸، ۱۳۵۴، ص ۵۳.
- // // ، مسئولیت ناشی از عیب تولید، دانشگاه تهران، ۱۳۸۱.
- کلانتریان، مرتضی، متضررین از جرم را دریابید، مجله حقوقی وزارت دادگستری، شماره ۸ و ۹، ۱۳۵۴، ص ۸۹.

- Arsenault P., "**La responsabilite' civile delictuelle**", Common Law, BRUYLANT, 2002; legrands arre'ts dela common law, 2000.
- Fontain M. and Viney G., "**Les Sanctions de l'inexe'cution des obligations contractuelles**", (Droit compare'), BRUYLANT, 2001.
- Glannon, Joseph W., "**The Law of Torts**", Aspen Law and Business, USA, 2000.
- Harpwood, V., "**Modern Tort Law**", Clarendon Press, Oxford, 2003.
- Hillman R.A., "**The richness of contract law**", Kluwer, 1998.
- Keenan D., "**English Law**", Longman, 2001.
- "**La responsabilite, face Cache'e des droit des lhomme, sous la direction de Dumont, Ost F. et Drooghenbrdeck s.v.**", BRUYLANT, 2005.
- Lewison K., "**The interpretation of contracts**", S. and M., 1997.
- Rogers M.A. and W.V.H., "**Winfield and Jolowicz on Tort**", 6th ed., Sweet and Maxwell, London, 2002.

